

LA NOVA REGULACIÓ DE LA PRESCRIPCIÓ EN EL DRET ALEMANY. UN MODEL PER A EUROPA?*

Reinhard Zimmermann

Director del Max-Planck-Institut für Ausländisches
und Internationales Privatrecht Hamburg

1. INTRODUCCIÓ: LA REFORMA DEL DRET D'OBLIGACIONS

La idea, tot just acabada de dur a terme, d'una reforma substancial del dret d'obligacions alemany, es remunta a l'any 1978 i a l'aleshores ministre federal de justícia Hans-Jochen Vogel.¹ Les etapes més importants del procés de preparació d'aquesta reforma van ser l'aparició dels tres volums de *Gutachten und Vorschläge zur Überarbeitung des Schuldrechts* (Dictàmens i propostes de revisió del dret d'obligacions) (1981 i 1983), el nomenament poc després d'una comissió de reforma del dret d'obligacions i la publicació de l'informe final d'aquesta comissió l'any 1992.² El projecte, inicialment molt més extens, s'havia,

* Versió catalana amb petites modificacions del capítol «Das neue deutsche Verjährungsrecht —ein Vorbild für Europa?», a Ingo KOLLER, Herbert ROTH i Reinhard ZIMMERMANN, *Schuldrechtsmodernisierungsgesetz 2000*, Munic, C. H. Beck, 2002, p. 9 i seg. La traducció és d'Antoni Vaquer Aloy, professor titular de dret civil de la Universitat de Lleida.

1. Sobre la gènesi de la reforma del dret d'obligacions, vegeu, més detalladament, Reinhard ZIMMERMANN, «Schuldrechtsmodernisierung?», *Juristen Zeitung* (JZ) (2001), p. 171 i seg., i 176 i seg. (amb indicacions ulteriors); a més, Barbara DAUNER-LIEB, «Die geplante Schuldrechtsmodernisierung – Durchbruch oder Schnellschuß?», JZ (2001), p. 8 i seg.; en castellà, Antoni VAQUER ALOY, «La codificación del derecho patrimonial en Cataluña: en busca de modelos comparados», *La Notaria*, 11-12 (2001), p. 79 i seg., i Francisco José INFANTE RUIZ, «Apuntes sobre la reforma alemana del derecho de obligaciones: la necesitada modernización del derecho de obligaciones y la gran solución», *Revista de Derecho Patrimonial*, 8 (2002), p. 153 i seg. A Wolfgang ERNST i Reinhard ZIMMERMANN (ed.), *Zivilrechtswissenschaft und Schuldrechtsreform*, Tübingen, 2001, apèndix II A i B (p. 727 i seg.), es pot trobar una bibliografia de la reforma del dret d'obligacions.

2. BUNDESMINISTER DER JUSTIZ (ed.), *Abschlußbericht der Kommission zur Überarbeitung des Schuldrechts*, 1992.

però, reduït a la regulació de l'incompliment de les obligacions, al sanejament en els contractes de compravenda i obra i a la prescripció. El seixantè *Deutsche Juristentag* va considerar la reforma planejada com a fonamentalment desitjable;³ la doctrina civilista, ja l'any 1983, havia discutit els *Gutachten* presentats amb un estat d'ànim «obertament escèptic».⁴

Tanmateix, a partir de l'any 1994 es va tenir la impressió que el projecte de la Comissió s'havia perdut en algun calaix del Ministeri i que ja no s'havia de comptar amb la reforma. De l'expectació es va passar a una certa indiferència, que es va acabar de manera sobtada el setembre de l'any 2000 amb la publicació d'un gruitxut projecte de discussió d'una llei de modernització del dret d'obligacions, de 630 pàgines.⁵ El detonador d'aquest projecte de discussió va ser la promulgació de la Directiva sobre la venda de béns de consum⁶ i la necessitat de la seva transposició al dret alemany. La directiva hagués pogut ser transposada mitjançant petites modificacions en el dret de la compravenda.⁷ Tanmateix, el Ministeri havia decidit aprofitar els vents de Brussel·les per despertar la hibernada reforma del dret d'obligacions.⁸ Ara bé, ho va fer sota una enorme pressió temporal, i això va

3. Vegeu la informació sobre el congrés a *Neue Juristische Wochenschrift* (NJW) (1994), p. 3070, i a *JZ* (1995), p. 190. Les conclusions es poden consultar a *Verhandlungen des Sechzigsten Deutschen Juristentages*, volum II/1, 1994, p. K 103 i seg. En l'apartat I.1 es llegeix: «La reforma del dret d'obligacions planejada és fonamentalment desitjable.» Aprovat: 101:10:3.

4. Vegeu Günther HÖNN, *Archiv für die civilistische Praxis* (AcP), 1983, p. 366.

5. Consultable des de setembre de 2000 a <http://www.bmj.bund.de/ggv/eschurmo.pdf>. Els projectes legislatius també es troben publicats a ERNST i ZIMMERMANN, *Zivilrechtswissenschaft*, apèndix I (p. 613 i seg.). A més, Peter KREBS, «Die große Schuldrechtsreform», *Der Betrieb*, suplement núm. 14/2000 al fascicle 48.

6. Directiva 1999/44/CE del Parlament Europeu i del Consell de 25 de maig de 1999, sobre determinats aspectes de la venda i les garanties dels béns de consum, a l'abast a Reiner SCHULZE i Reinhard ZIMMERMANN, *Textos básicos de derecho privado europeo*, edició en espanyol a càrrec d'Esther Arroyo i Amayuelas, Madrid i Barcelona, 2002, p. 187 i seg. Sobre aquesta directiva, vegeu Stefan GRUNDMANN, Dieter MEDICUS i Walter ROLLAND (ed.), *Europäisches Kaufgewährleistungsrecht – Reform und Internationalisierung des Deutschen Schuldrechts*, Colònia i Munic, 2001, així com la bibliografia a ERNST i ZIMMERMANN, *Zivilrechtswissenschaft*, apèndix II C (p. 735 i seg.). Sobre el tema de les relacions entre la reforma del dret d'obligacions alemany i el dret comunitari, vegeu l'aportació de Reiner SCHULZE i Hans SCHULTE-NÖLKE (Hg.), *Die Schuldrechtsreform vor dem Hintergrund des Gemeinschaftsrechts*, Tübingen, 2001, p. 3 i seg.; a més, ZIMMERMANN, «Schuldrechtsmodernisierung?», p. 178-179.

7. Així, Wolfgang ERNST i Beate GSELL, «Kaufrechtsrichtlinie und BGB: Gesetzentwurf für eine "kleine" Lösung bei der Umsetzung der EU-Kaufrechtsrichtlinie», *Zeitschrift für Wirtschaftsrecht* (ZIP) (2000), p. 1410 i seg., amb la seva proposta de projecte de llei a les pàgines 1462 i seg.; encara, Wolfgang ERNST i Beate GSELL, «Nochmals für die "kleine" Lösung», *ZIP* (2000), p. 1812 i seg.

8. Herta DÄUBLER-GMELIN, «Die Entscheidung für die so genannte Große Lösung bei der Schuldrechtsreform», *NJW* (2001), p. 2281 i seg.; abans, ja, Jürgen SCHMIDT-RÄNTSCH, «Gedanken

generar problemes, especialment per tres raons. En primer lloc, perquè el Projecte de discussió abastava matèries sobre les quals no s'havia pronunciat l'informe de la Comissió (en particular, la integració en el Codi civil de la normativa sobre consumidors). En segon lloc, perquè quan tractava matèries de les quals s'havia ocupat la Comissió de Reforma del Dret d'Obligacions, se n'apartava (en especial, en el tema de la prescripció). I, en tercer lloc, perquè quan seguia les recomanacions de la Comissió, aquestes havien quedat desfasades i no tenia en compte els nous desenvolupaments internacionals (en especial, la publicació els anys 1994 i 1995 dels Principis de dret contractual europeu, de la Comissió Lando, i els Principis dels contractes comercials internacionals, d'Unidroit)⁹ ni les noves aportacions, fonamentals per a la comprensió del dret alemany.¹⁰

La crítica de la doctrina jurídica no es va fer esperar gaire. Es va fer notar de manera especialment intensa en un congrés que es va fer a Ratisbona i en el qual van participar els funcionaris del Ministeri de Justícia responsables de la reforma.¹¹ Després es van fer altres congressos.¹² Cal destacar que, amb l'objecte d'aprofundir en el debat sobre les qüestions plantejades, es va constituir un grup de treball de la Federació i els *Länder* en el qual es van integrar, a banda de fun-

zur Umsetzung der kommenden Kaufrechtsrichtlinie», *Zeitschrift für Europäisches Privatrecht* (ZEuP) (1999), p. 294 i seg.

9. Ole LANDO i Hugh BEALE (ed.), *Principles of European Contract Law*, part I, 1995. Aquesta part I tracta especialment de l'incompliment i dels remeis davant de l'incompliment. Després ha aparegut Ole LANDO i Hugh BEALE (ed.), *Principles of European Contract Law, Parts I and II*, 2000; traducció a l'espanyol a SCHULZE, ZIMMERMANN i ARROYO i AMAYUELAS (ed.), *Textos básicos...*, p. 449 i seg. L'altre cos, que ultrapassa l'àmbit europeu, és UNIDROIT (ed.), *Principles of International Commercial Contracts*, 1994, del qual hi ha també una traducció a l'espanyol a SCHULZE, ZIMMERMANN i ARROYO i AMAYUELAS (ed.), *Textos básicos...*, p. 491 i seg. Sobre ambdós cossos, Reinhard ZIMMERMANN, «Rasgos fundamentales de un derecho contractual europeo», a Reinhard ZIMMERMANN, *Estudios de derecho privado europeo* (traducció d'Antoni Vaquer Aloy), Madrid, 2000, p. 111 i seg.; Jürgen BASEDOW (ed.), *Europäische Vertragsrechtsvereinheitlichung und deutsches Recht*, Tübingen, 2000; vegeu, a més, la bibliografia d'ERNST i ZIMMERMANN, *Zivilrechtswissenschaft*, apèndix II D (p. 739 i seg.); i, darrerament, Friedrich BLASE, *Die Grundregeln des Europäischen Vertragsrechts als Recht der grenzüberschreitenden Verträge*, 2001.

10. Ulrich HUBER, *Leistungsstörungen*, volums I i II, 1999; recensions de Gerhard WAGNER, JZ (2000), p. 779; Nils JANSEN, ZEuP (2001), p. 988. Des d'aquesta perspectiva s'explica la seva crítica a la regulació de l'incompliment contractual al projecte del Ministeri que es conté a ERNST i ZIMMERMANN, *Zivilrechtswissenschaft*, p. 31 i seg.

11. Les ponències i la discussió subsegüent estan recollides a ERNST i ZIMMERMANN, *Zivilrechtswissenschaft*. Vegeu, a més, DAUNER-LIEB, «Die geplante Schuldrechtsmodernisierung», p. 11 i seg.

12. Documentats a SCHULZE i SCHULTE-NÖLKE, *Die Schuldrechtsreform*, i al número especial de *Juristen Zeitung* de l'any 2001, p. 473 i seg., amb les ponències del Congrés de l'Associació de Professors de Dret Civil a Berlín.

cionaris de les administracions competents federal i regionals, tres magistrats del Tribunal Suprem Federal, dos membres de la Comissió de Reforma del Dret d'Obligacions, representants de l'advocacia i del notariat, i un o dos catedràtics de dret civil per a cada àmbit concret. La regulació de l'incompliment de les obligacions va quedar en principi exclosa de la discussió en aquest grup de treball, i es va constituir una comissió específica.¹³ L'activitat de cadascun d'aquests dos grups, per a la qual es disposava escassament de dos mesos,¹⁴ va suposar una revisió substancial del Projecte de discussió.¹⁵ Així va quedar palès quan el dia 9 de maig de 2001 es va donar a conèixer el Projecte de llei del Govern, al qual es van incorporar suggeriments derivats de les consultes successives als grups de treball esmentats. Per tal d'accelerar el tràmit parlamentari, el Projecte de llei va ser presentat alhora al Bundesrat,¹⁶ també per un grup de parlamentaris de l'SPD i d'Aliança 90 / Els Verds.¹⁷

El Bundesrat va dictaminar detalladament sobre el projecte del Govern, principalment en forma de propostes (cent cinquanta) i precís;¹⁸ aquest va reaccionar amb una resposta en la qual acceptava un bon nombre dels suggeriments formulats.¹⁹ Mentrestant, el Comitè Jurídic del Bundestag va donar audiència a un seguit d'ex-

13. Els membres de la qual detalla Claus-Wilhelm CANARIS, «Die Reform des Rechts der Leistungsstörungen», JZ (2001), p. 499, nota 1.

14. Canaris ha dit, en aquest sentit, que la tasca de la Comissió sobre incompliment de les obligacions semblava que es fes sobre arenes movedisses (nota anterior, p. 524).

15. També va conduir a importants discussions en el si de la doctrina civilista, en part en forma de crides i respostes a Internet. Cf. la Declaració conjunta sobre el projecte d'una llei de modernització del dret d'obligacions, iniciada per Holger Altmepfen i Jan Wilhelm, la rèplica de Claus-Wilhelm Canaris (ambdues consultables a <http://www.stephan-lorenz.de>, en els apartats «Schuldrechtsmodernisierung» i «Links»), els articles següents, publicats a *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, «El nou dret d'obligacions divideix els professors» (19 de maig de 2001, p. 23) i «Passar el semàfor en vermell sense mirar» (21 d'abril de 2001, p. 4), i les col·laboracions, en aquest mateix diari, de Wolfgang ERNST, «Un nou dret contractual per a l'economia alemanya?» (19 de maig de 2001, p. 8), i, en contra, de Walter ROLLAND, Günter BRAMBRING, Claus-Wilhelm CANARIS i altres, «La modernització del dret d'obligacions és necessària» (16 de juny de 2001, p. 23).

16. «Gesetzentwurf der Bundesregierung, Entwurf eines Gesetzes zur Modernisierung des Schuldrechts», *Drucksache* 338/01 (11 de maig de 2001).

17. Projecte de llei dels diputats Alfred Hartenbach, Hermann Bachmaier, Bernhard Beinkmann i altres, Entwurf eines Gesetzes zur Modernisierung des Schuldrechts, *Drucksache* 14/6040 (14 de maig de 2001).

18. Aquesta presa de posició va ser elaborada per un subcomitè del Comitè Jurídic; vegeu *Niederschrift* UA R, núm. 31/01 (18 de juny de 2001). El dictamen està publicat a Deutscher Bundestag, *Drucksache* 14/6857 (31 d'agost de 2001), p. 6 i seg.

19. «Gegenäußerung der Bundesregierung zur Stellungnahme des Bundesrates zum Entwurf eines Gesetzes zur Modernisierung des Schuldrechts», a Deutscher Bundestag, *Drucksache* 14/6857 (31 d'agost de 2001, p. 42 i seg.).

perts i va donar el vistiplau al Projecte el dia 25 de setembre.²⁰ Encara es van seguir reformulant algunes de les modificacions acceptades en la resposta del Govern federal, així com altres canvis, i en el mateix plenari es va acceptar una esmena relativa a la prescripció de les pensions de jubilació.²¹ A la recomanació del Comitè Jurídic va seguir l'aprovació, en la sessió plenària del Bundestag d'11 d'octubre de 2001, del Projecte de llei de modernització del dret d'obligacions, amb el vot favorable de la coalició de govern i el PDS i el vot en contra de CDU/CSU i FDP.²² Posteriorment, aquest també va ser aprovat pel Bundesrat en la seva sessió de 9 de novembre de 2001. La Llei ha estat publicada al Diari Oficial del dia 26 de novembre de 2001,²³ i, tal com estava previst, va entrar en vigor el dia 1 de gener de 2002.

2. LEGISLACIÓ I BIBLIOGRAFIA JURÍDICA RELATIVA A LA PRESCRIPCIÓ

Durant molt de temps, la prescripció no va merèixer massa atenció de la doctrina. L'any 1975²⁴ es va publicar la voluminosa monografia de Karl Spiro i poc temps després es va iniciar el procés de reforma del dret d'obligacions.²⁵ Des d'aleshores, tant a Alemanya com a l'estranger han aparegut publicacions significatives.²⁶ Aquestes publicacions han estat estimulades pel fet que un bon nombre d'estats han reformat la seva normativa en matèria de prescripció, sia per mitjà de lleis especials (com a Bèlgica o a la República de Sud-àfrica), sia amb motiu de la recodificació del dret privat (com a Holanda, el Quebec o Rússia).²⁷ A Anglaterra es va fer públic l'any 1998 un *consultation paper* de la Law

20. Recomanació final i informe del Comitè Jurídic (Sisè Comitè), *Drucksache* 14/7052 (9 d'octubre de 2001).

21. *Drucksache* 14/7052 (nota anterior), p. 171.

22. Diari de Sessions (Plenarprotokoll) 14/192 (sessió 192, 11 d'octubre de 2001).

23. *Bundesgesetzblatt*, part I, p. 338 i seg.

24. Karl SPIRO, *Die Begrenzung privater Rechte durch Verjährungs-, Verwirkungs- und Falfristen*, 1975, 2 v.

25. Frank PETERS i Reinhard ZIMMERMANN, «Verjährungsfristen», a BUNDESMINISTER DER JUSTIZ (ed.), *Gutachten und Vorschläge zur Überarbeitung des Schuldrechts*, vol. I, 1981, p. 77 i seg.

26. Cf. les referències a Reinhard ZIMMERMANN, «... ut sit finis litium»: Grundlinien eines modernen Verjährungsrechts auf rechtsvergleichender Grundlage», *JZ* (2000), p. 854-855; després, mereix ser esmentada Anne DANCO, *Die Perspektiven der Anspruchsverjährung in Europa: Eine rechtsvergleichende Untersuchung unter besonderer Berücksichtigung der Sachmängelgewährleistungsfristen im Kaufrecht*, Berlín, 2001.

27. Vegeu-ne els detalls a ZIMMERMANN, «... ut sit finis litium»:..., p. 854-855 i 859 i seg. Sobre la reforma de la prescripció a Estònia, en el marc dels treballs preparatius d'un codi civil,

Commission²⁸ que ha desembocat després del procés de consulta en la remissió de les conclusions al Parlament.²⁹ Pel que fa a Alemanya, l'esmentat projecte per a la discussió d'una llei de modernització del dret d'obligacions ha desfermat una discussió intensa.³⁰ Com ja he dit, el Congrés de Ratisbona el novembre de l'any 2000 va portar a la creació d'un grup de treball de la Federació i els *Länder*, el qual es va afanyar a fer un seguit de modificacions fins que es va publicar el projecte del Govern el mes de maig de 2001.³¹ En les deliberacions successives a les dues cambres del parlament alemany encara es van fer altres correccions, fins que el text definitiu va ser aprovat pel Bundestag el dia 11 d'octubre de 2001. No és, en canvi, tan conegut que a començaments dels anys setanta la Comissió de les Nacions Unides sobre Lleis de Comerç Internacional (Uncitral) va elaborar un projecte de convenció en matèria de prescripció en la compravenda internacional de mercaderies, convenció que va ser aprovada el 1974, completada el 1980 i va entrar en vigor l'1 d'agost de 1988.³² Però aquesta convenció no ha tingut gaire

Martin KÄERDI, «Regulation of Limitation Periods in Estonian Private Law: Historical Overview and Prospects», a *Estonian Civil Code in European Private Law Context, Juridica International (Law Review of the University of Tartu)*, 6 (2001), p. 66 i seg. (amb consideració especial de la reforma a Alemanya).

28. Consultation Paper núm. 151 («Limitation of Actions»), 1998.

29. The Law Commission, *Limitation of Actions*, Law Com No 270, 2001.

30. Heinz-Peter MANSEL, «Die Reform des Verjährungsrechts», a ERNST i ZIMMERMANN, *Zivilrechtswissenschaft*, p. 333 i seg.; Peter BYDLINSKI, «Die geplante Modernisierung des Verjährungsrechts», a SCHULZE i SCHULTE-NÖLKE, *Die Schuldrechtsreform*, p. 381 i seg.; Horst EIDENMÜLLER, «Zur Effizienz der Verjährungsregeln im geplanten Schuldrechtsmodernisierungsgesetz», *JZ* (2001), p. 283 i seg.; Detlef LEENEN, «Die Neuregelung der Verjährung», *JZ* (2001), p. 552 i seg.; Helmut HEINRICH, «Entwurf eines Schuldrechtsmodernisierungsgesetzes: Neuregelung des Verjährungsrechts», *Betriebs Berater* (2001), p. 1417 i seg.; Reinhard ZIMMERMANN, Detlef LEENEN, Heinz-Peter MANSEL i Wolfgang ERNST, «Finis Litium? Zum Verjährungsrecht nach dem Regierungsentwurf eines Schuldrechtsmodernisierungsgesetzes», *JZ* (2001), p. 684 i seg.; Andreas PIEKENBROCK, «Reform des allgemeinen Verjährungsrechts: Ausweg oder Irrweg?», a Tobias HELMS, Daniela NEUMANN *et al.*, *Jahrbuch Junger Zivilrechtswissenschaftler 2001, Das neue Schuldrecht*, 2001, p. 309 i seg.; Armin WILLINGMANN, «Reform des Verjährungsrechts», a Hans-W. MICKLITZ, Thomas PFEIFFER, Klaus TONNER i Armin WILLINGMANN (ed.), *Schuldrechtsreform und Verbraucherschutz*, Baden-Baden, 2001, p. 1 i seg.

31. Sobre els procediments i les fases concretes del procés de reforma, vegeu, amb més detall, ZIMMERMANN, LEENEN, MANSEL i ERNST, «Finis Litium?», p. 689-690.

32. En versió espanyola a SCHULZE, ZIMMERMANN i ARROYO i AMAYUELAS, *Textos básicos...*, p. 365 i seg. Cf. *Uncitral Yearbook*, 10 (1979), p. 145 i seg.; Karl SPIRO, «Befristung und Verjährung der Ansprüche aus dem Wiener Kaufrechtsübereinkommen», a Hans HOYER i Willibald POSCH (ed.), *Das einheitliche Wiener Kaufrecht*, Viena, 1992, p. 195 i seg.; K. BOELE-WOELKI, «De verjaring van vorderingen uit internationale koopovereenkomsten», a *Europees Privaatrecht*, 1996, p. 99 i seg.

acceptació fins ara, ja que només l'han ratificat disset estats, cap dels quals és de la Unió Europea.³³ A més, no resulta adient per a esdevenir el fonament d'un sistema de prescripció general, pel seu limitat àmbit d'aplicació.³⁴ Finalment, la Comissió de Dret Contractual Europeu (Comissió Lando) va aprovar en la seva reunió final de febrer de 2001 els principis d'un dret europeu de la prescripció, dels quals ja s'ha publicat una versió en alemany.³⁵

3. LÍNIES PRINCIPALS DEL DESENVOLUPAMENT INTERNACIONAL

Si es contempla el desenvolupament internacional de la regulació de la prescripció durant el darrer segle, s'observen un seguit de tendències.³⁶ En primer lloc, es camina cap a la major unificació possible dels terminis de prescripció. En segon lloc, aquest termini unitari no hauria de ser ni especialment curt (sis mesos) ni excessivament llarg (trenta anys), sinó que s'hauria de moure entre els dos i els cinc anys. Aquest termini general relativament curt no hauria de començar a córrer a partir d'una data objectiva (el naixement de la pretensió, el venciment, la recepció, el lliurament, etc.), sinó que hauria de ser més rellevant el coneixement per part del creditor de les circumstàncies que donen lloc a la pretensió i les de la persona del deutor. Al coneixement, s'hi ha anat equiparant el desconeixement negligent. En quart lloc, al costat d'aquest termini prescriptiu relatiu, és a dir, lligat al coneixement o al desconeixement negligent, s'ha d'establir un termini màxim basat en un criteri objectiu, de manera que, un cop transcorregut, la prescripció es produeixi en qualsevol cas. Per aquest termini màxim s'entén un espai d'entre deu i trenta anys, si bé aquest termini de trenta anys només sembla adequat per a la lesió dels béns de la personalitat (*personal injury claims*). Finalment, en el pla internacional cada cop s'accepta més l'anomenada *eficàcia feble de la prescripció*, ja prevista en el § 222.I BGB i segons la

33. Vegeu SCHULZE, ZIMMERMANN i ARROYO i AMAYUELAS, *Textos básicos...*, p. 365.

34. Així, també, DANCO, *Die Perspektiven...*, p. 333.

35. ZEuP (2001), p. 400 i seg.; sobre aquesta regulació, vegeu Reinhard ZIMMERMANN, «Grundregeln eines Europäischen Verjährungsrechts und die deutsche Reformdebatte», ZEuP (2001), p. 217 i seg. El text original en anglès està sent reelaborat pels editors, que hi afegiran comentaris i anotacions comparatives, i serà publicat en la part III dels Principis de dret contractual europeu, seguint els criteris de les parts I i II, l'any 2002 o 2003.

36. Vegeu, més extensament, Reinhard ZIMMERMANN, *Comparative Foundations of Set-Off and Prescription in European Private Law*, Cambridge, 2002, p. 85 i seg.; Reinhard ZIMMERMANN, «...ut sit finis litium?»:», p. 858 i seg. Similarment, DANCO, *Die Perspektiven...*, p. 84 i seg.

qual el transcurs del període prescriptiu no porta a l'extinció del crèdit, sinó que el deutor té la facultat de refusar complir la prestació.

4. UN SISTEMA SUBJECTIU O OBJECTIU?

Aquestes grans orientacions generals es corresponen tant amb el nou dret alemany de la prescripció com amb la proposta de la Comissió Lando i el nou projecte de reforma del dret anglès,³⁷ cosa que cal celebrar.³⁸ Cal, però, tenir en compte que no existeix cap sistema de prescripció perfecte. Esdevé necessari ponderar interessos antagònics,³⁹ i el resultat d'aquesta ponderació pot ser o bé que es consideri més adequat un sistema tan unificat com sigui possible sobre la base del criteri del coneixement, o bé que es funcioni amb un sistema absolut o objectiu de terminis fixos. L'inici de la prescripció és també clau per a la configuració conceptual d'una regulació de la prescripció. El sistema objectiu permet l'elecció del termini que millor encaixi amb cada tipus de pretensió, mentre que un sistema de terminis diferents porta a dificultats de delimitació i a errors, i és susceptible de desenvolupar una força disgregadora del dret d'obligacions.⁴⁰ Els representants del sistema subjectiu accepten d'entrada una certa inseguretat, que, no obstant això, és més fàcilment controlable si s'opta pel criteri que el termini prescriptiu comenci a córrer des d'una data objectiva, que no si s'opta pel criteri del coneixement.⁴¹ D'altra banda, la unificació dels terminis només es pot aconseguir sobre la base d'un sistema subjectiu.⁴²

37. El mateix succeeix amb la regulació de la prescripció en els Principis Unidroit, segons indica Peter Schlechtriem en el col·loqui que va fer després de la ponència de Mansel al Congrés de Ratisbona (vegeu ERNST i ZIMMERMANN (ed.), *Zivilrechtswissenschaft*, p. 37).

38. Es correspon també, pel que fa a la reforma alemanya, amb la proposta de PETERS i ZIMMERMANN (vegeu *supra*, nota 25).

39. Hartmut OETKER, *Die Verjährung*, Baden-Baden, 1994, p. 33 i seg.; ZIMMERMANN, «... ut sit finis litium?...», p. 857-858 i 862-863; MANSEL, «Die Reform», p. 342 i seg.; DANCO, *Die Perspektiven...*, p. 71 i seg.; PIEKENBROCK, «Reform», p. 314 i seg.; WILLINGMANN, «Reform», p. 16 i seg.

40. Sobre la força disgregadora de les regles sobre la prescripció en el dret alemany anterior a l'1 de gener de 2002, cf. PETERS i ZIMMERMANN, «Verjährungsfristen», p. 196 i seg.

41. Posen en relleu aquesta inseguretat Helmut HEINRICH, «Überlegungen zum Verjährungsrecht, seine Mängel, seine Rechtfertigung und seine Reform», a *Karlsruher Forum*, 1991, p. 8 i seg.; i Heinrich HONSELL, «Einige Bemerkungen zum Diskussionsentwurf eines Schuldrechtsmodernisierungsgesetzes», *JZ* (2001), p. 20.

42. Es mostra expressament d'acord amb això la motivació del projecte del Govern alemany (vegeu la nota 16, p. 103), amb esment, entre d'altres, dels Principis de dret contractual europeu.

El legislador alemany disposava, amb les propostes de Peters i Zimmermann i de la Comissió de Reforma del Dret d'Obligacions, de sengles models que seguien el sistema subjectiu i el sistema objectiu. Els autors del Projecte de discussió van prendre la pitjor de les decisions, ja que no es van basar en cap dels dos models, sinó que van intentar combinar diversos elements de cadascun d'aquests.⁴³ A diferència de l'informe de la Comissió de Reforma del Dret d'Obligacions,⁴⁴ s'introduïa una prescripció ordinària (curta) que no es fonamentava en el coneixement. Un model així és inacceptable per la seva eficàcia expropiatòria,⁴⁵ i probablement estava fins i tot en contradicció amb els principis constitucionals.⁴⁶ En el decurs de les deliberacions del grup de treball de la Federació i els *Länder*, per consegüent, es va acordar un canvi essencial de model: la prescripció ordinària seguiria el model subjectiu. Tanmateix, la nova regulació de la prescripció presentava un indesitjat caràcter de compromís.⁴⁷ Les deliberacions van estar sotmeses a una enorme pressió temporal, per la qual cosa un seguit d'aspectes no van ser objecte d'una reflexió adequada. Continuament s'acceptaven i es rebutjaven noves propostes, sense que hi hagués la possibilitat d'una avaluació a fons o una comprovació de les conseqüències pràctiques que el sistema subjectiu podia suposar per a l'ordenament en conjunt,⁴⁸ la qual cosa és encara més greu si es tenen en compte els inconvenients principals ja esmentats d'aquest sistema. Només es va considerar l'efecte unificador que es perseguia. L'establiment d'un sistema subjectiu poc consegüent suposava per a la llei el perill de combinar, en comptes dels avantatges, els inconvenients d'ambdós models.

Amb la reforma del dret d'obligacions alemany, el Ministeri de Justícia volia activar l'uropeïtzació del dret, atès que les noves normes significaven «una etapa decisiva en el camí vers un codi civil europeu».⁴⁹ Per això no és inadequat

43. § 194 i següents del Projecte de discussió, reproduït a ERNST i ZIMMERMANN (ed.), *Zivilrechtswissenschaft*, p. 614 i seg.

44. § 194 i següents del Projecte de la Comissió, reproduït a BUNDESMINISTER DER JUSTIZ (ed.), *Abschlußbericht der Kommission zur Überarbeitung des Schuldrechts*, 1992, p. 283 i seg.

45. Així, Wolfgang ERNST, «Zum Fortgang der Schuldrechtsmodernisierung», a ERNST i ZIMMERMANN (ed.), *Zivilrechtswissenschaft*, p. 614 i seg.

46. Vegeu-ne les indicacions a ZIMMERMANN, LEENEN, MANSEL i ERNST, «Finis Litium?», p. 685, nota 11, amb referència a l'experiència belga.

47. ZIMMERMANN, LEENEN, MANSEL i ERNST, «Finis Litium?», p. 698-699; PIEKENBROCK, «Reform», p. 333.

48. Amb aquestes paraules ho indicava el març de 2001 Herbert ROTH a «Die Reform des Werkvertragsrecht», *JZ* (2001), p. 544: «Al meu parer, la regulació de la prescripció, amb els seus canvis mensuals de paradigma mancats de principis, oscil·la com el jonc al vent.»

49. Aquestes paraules, les posava en boca de la ministra de Justícia el *Süddeutschen Zeitung* de 20 de setembre de 2000. En el debat al Bundestag d'11 d'octubre de 2001, Volker Beck va sub-

recórrer, per a fer una anàlisi crítica de la normativa alemanya, a la regulació proposada per la Comissió Lando.⁵⁰ A més, els Principis Lando es basen en complets estudis comparatius previs duts a terme durant anys i en un intens diàleg entre juristes de tots els estats membres de la Unió Europea. Ambdós textos són comparables, en la mesura que, com ja he dit, parteixen dels mateixos principis fonamentals.

5. LA PRESCRIPCIÓ TRENTENÀRIA

Quan s'observa l'àmbit d'aplicació de les regles de la prescripció, sorgeix ja una primera diferència. Els articles 14:101 i següents PECL només es refereixen, com d'altres ordenaments nacionals, a relacions obligatòries, mentre que els § 194 i seg. BGB tenen, tant *de lege lata* com *de lege ferenda*, un camp d'aplicació major.⁵¹ La problemàtica que es deriva d'aquesta diferència es palesa en l'acció reivindicatòria. Atès que l'acció reivindicatòria serveix per a la realització d'un dret absolut, no hauria de prescriure, sinó que s'hauria de desestimar juntament amb el dret de propietat mateix,⁵² ja que altrament s'arribaria a la figura indesitjada del *dominium sine re*. La qüestió de quan i en quines circumstàncies els interessos del posseïdor d'una cosa prevalen sobre els del propietari i quan i en quines circumstàncies l'interès públic exigeix una estabilització definitiva de l'*statu quo*, requereix una resposta única. El legislador l'ha donada en els § 935.II i 937 i següents BGB d'una manera absolutament satisfactòria. Resulta molt in-

ratllar (del grup Aliança 90 / Els Verds) que el BGB desenvoluparia una funció de model en relació amb el Codi civil europeu (transcripció taquigràfica, Diari de Sessions 14/192, p. 18749; recollit també al *Frankfurter Allgemeiner* de 2 d'octubre de 2001, p. 19). En el mateix debat, la ministra de Justícia va afirmar que Alemanya, amb el seu nou dret d'obligacions, «ja anava un pas endavant en els futurs treballs d'un dret d'obligacions europeu» (p. 18758). Vegeu també DAUBLER-GMELIN, «Die Entscheidung», p. 2289 (Alemanya, gràcies al nou dret d'obligacions, tornarà a estar en situació «d'influir internacionalment»). Just el contrari opinava el diputat Pofalla (CDU/CSU), que va titllar la reforma del dret d'obligacions alemany de mancada de sentit, perquè «amb tota probabilitat» «aviat» s'aprovaria un dret d'obligacions amb vigència a tota Europa (transcripció taquigràfica, p. 18747), estimació que difícilment algú pot subscriure.

50. També MANSEL, «Die Reform», p. 409, havia reclamat expressament que es tinguessin en compte en la preparació de les lleis de reforma alemanyes.

51. Des de la perspectiva del dret comparat, vegeu DANCO, *Die Perspektiven...*, p. 89 i seg. Pel que fa a Catalunya, el termini de trenta anys és el general; vegeu Albert LAMARCA i MARQUÈS, «La prescripció de les accions personals que no tenen assenyalat termini especial en el dret civil de Catalunya: la seva inaplicació», *Revista Jurídica de Catalunya* (1999), p. 957 i seg.

52. PETERS i ZIMMERMANN, «Verjährungsfristen», p. 186 i 287.

teressant que, tenint en compte que la possibilitat de la prescripció de la pretensió de restitució de la propietat pel transcurs de trenta anys beneficia sobretot persones que no mereixen cap protecció,⁵³ el Govern hagi pres en consideració un procés davant dels tribunals anglesos en què, sol·licitada la restitució d'un quadre perdut en el caos de la Segona Guerra Mundial, es va estimar que la prescripció podia contravenir en determinats supòsits l'ordre públic (anglès).⁵⁴

El § 197.I conté un termini especial de trenta anys per a les pretensions restitutòries de la propietat i altres drets reals (ap. 1), per a les pretensions de dret de família i successions (ap. 2) i per a les pretensions declarades vàlides judicialment (ap. 3). Pel que fa a l'apartat 2, d'una banda el legislador no s'ha preguntat a quines pretensions en realitat s'aplica, atesa la gran quantitat de terminis especials existents en els drets de família i de successions. A més, tampoc ha tingut en compte la proposta unificadora realitzada sobre la base de la nova prescripció ordinària.⁵⁵ Ni, finalment, que fins i tot per a les pretensions compreses en aquest apartat la prescripció trentenària presenta sovint inconvenients; en particular, la de les pretensions relatives a llegats.⁵⁶ Quant a l'apartat 3, un termini trentenari com aquest no es correspon amb altres ordenaments jurídics. En canvi, i en consonància amb drets com l'italià, el belga, el suec o el finès, l'article 17:103 PECL estableix un termini de deu anys. I no es tracta d'alinejar-se amb països representants d'una solució extrema, sinó d'un compromís

53. Vegeu, darrerament, Kurt SIEHR, «Verjährung der Vindikationsklage?», a *Zeitschrift für RechtsPolitik* (ZRP) (2001), p. 346 i seg. No és, en canvi, convincent la motivació de la recomanació del Comitè Jurídic (vegeu *supra*, nota 20), p. 179, on el legislador s'enfronta amb aquesta problemàtica per primera vegada (a causa de l'article de Siehr), perquè no és suficient que el propietari originari, que suporta la càrrega de la prova, «s'oposi» a l'adquirent de mala fe. En concret, si l'adquirent de bona fe necessités la protecció dels § 935.II i 937 i següents BGB, la prescripció trentenària només compliria aquesta funció protectora de manera molt imperfecta. Finalment, el transcurs de trenta anys per a la reclamació de béns culturals portats delictivament a altres estats com a conseqüència de guerres, tampoc no atorga una posició segura a l'adquirent (com diu la motivació de la recomanació final, vegeu *supra* nota 20, p. 179), com demostra Susanne Schön a NJW (2001), p. 543, referint-se a la suspensió o la interrupció de la prescripció. Caldrà esperar per veure si la jurisprudència fa una reducció teleològica de l'aplicació del § 197.I.1 BGB (a la qual la motivació de la recomanació final dóna suport) només a l'adquirent de bona fe.

54. Així, en aquest context, MANSEL, «Die Reform», p. 368 i seg. A més, Kurt SIEHR, «Verjährt ein Anspruch auf Herausgabe des Eigentums?: Deutsches Verjährungsrecht vor englischem Gericht», a Michael H. CARL, Herbert GÜTLER i Kurt SIEHR (ed.), *Kunstdiebstahl vor Gericht: City of Gotha v. Sotheby's*, Berlín, 2001, p. 78 i seg.

55. PETERS i ZIMMERMANN, «Verjährungsfristen», p. 330 (pel que fa a la situació de 1980).

56. ZIMMERMANN, LEENEN, MANSEL i ERNST, «Finis Litium?», p. 694; vegeu també la crítica de PIEKENBROK a «Reform», p. 327-328.

sensat.⁵⁷ A Anglaterra regeix *de lege lata* un termini de sis anys,⁵⁸ i la Law Commission proposa ara, amb el consens de més del vuitanta per cent de les persones i institucions consultades, l'aplicació del termini ordinari (tres anys des del coneixement).⁵⁹

6. EXCEPCIONS A LA PRESCRIPCIÓ ORDINÀRIA I: VICIS OCULTS EN EL CONTRACTE DE COMPRAVENDA

Els § 438 i 634a BGB contenen ara una norma especial de gran transcendència pràctica relativa als vicis ocults en els contractes de compravenda i d'obra. Centrant-nos primer en la compravenda, d'una banda el termini es redueix de tres a dos anys.⁶⁰ Tanmateix, és molt més important el fet que aquest termini, d'altra banda, comença a córrer a partir d'una data objectiva, que és el lliurament de la cosa venuda, pel que fa als immobles. Aquest termini especial només resulta adequat, entre d'altres raons,⁶¹ perquè existeixen remeis específics per a la garantia dels vicis ocults que són aliens a la culpa. L'actual § 477 BGB es refereix, doncs, segons la concepció legal del dret anterior, a la substitució, a la reducció del preu, a la indemnització pels danys derivats de la manca d'una característica promesa i al lliurament suplementari en les vendes de coses genèriques. Aquest termini fix porta a una limitació dels riscos del venedor. Per contra, la funció de l'exigència de la culpa en les pretensions indemnitzatòries basades en un defecte és la regulació adequada de la responsabilitat del venedor. L'exoneració del venedor per la via de la prescripció no és oportuna, en la mesura que fins i tot frustra una distribució dels riscos adient.⁶² Tampoc no s'entén per què un venedor que ha causat un dany a la integritat, a la salut o a la propietat del comprador, ha de ser privilegiat des del punt de vista de la seva responsabilitat, ja que la culpa es predica del lliurament d'una cosa defectuosa.

57. Vegeu-ne una perspectiva comparada a ZIMMERMANN, *Comparative Foundations...*, p. 112 i seg.

58. Article 24 de l'English Limitation Act.

59. Law Commission No 270 (vegeu *supra* nota 29), p. 155.

60. És crític, des del punt de vista del consumidor, WILLINGMANN, «Reform», p. 19-20 i 43 (segons la seva opinió, es deu a «una massiva intervenció des dels sectors econòmics»).

61. Vegeu, en particular, Detlef LEENEN, § 477 BGB: *Verjährung oder Risikoverteilung?*, Berlín, 1997; Detlef LEENEN, «Die Neuregelung...», p. 553 i seg. Vegeu DANCO, *Die Perspektiven...*, p. 202 i seg., que tracta més extensament sobre aquesta problemàtica, també des d'una perspectiva comparada.

62. Així, des del punt de vista de l'anàlisi econòmica del dret, EIDENMÜLLER, «Zur Effizienz», p. 285.

Si s'hagués d'esperar que conegués el defecte i protegís el comprador del perill, no estaria en una situació millor que si hagués causat un dany a l'altra part contractual de qualsevol altra manera.⁶³

Com a conseqüència del fet que el § 438 BGB estén el termini prescriptiu especial de la pretensió de sanejament a la pretensió indemnitzatòria,⁶⁴ es mantenen en el dret alemany un seguit de supòsits de difícil delimitació i un seguit d'errors del sistema que el legislador hauria hagut de depurar.⁶⁵ Això val també per als defectes parcials que a la llarga provoquen que la cosa pereixi (cas de l'interruptor de flotació),⁶⁶ per a la delimitació de les pretensions indemnitzatòries, segons si l'incompliment es deu a un vici o no (cas de la confusió del sortidor de carburant),⁶⁷ i per a les dificultats que planteja la concurrència de *culpa in contrahendo* i responsabilitat per vicis ocults.⁶⁸

Una ullada als ordenaments estrangers de parla alemanya hauria pogut instruir el legislador alemany. També a Àustria es va transposar abans de l'1 de gener de 2002 la directiva sobre la venda de béns de consum,⁶⁹ i ara el § 933 ABGB estableix una prescripció especial curta, d'acord amb el sistema objectiu, per al

63. ZIMMERMANN, LEENEN, MANSEL i ERNST, «Finis Litium?», p. 690, en relació amb LEENEN, «Die Neuregelung...», p. 552 i seg.; vegeu també ERNST, «Zum Fortgang», p. 584 i seg. Es mostrava també crític en aquest aspecte amb el projecte del Govern Claus-Wilhelm CANARIS, «Das allgemeine Leistungsstörungenrecht im Schuldrechtsmodernisierungsgesetz», ZRP (2001), p. 336 («francament absurd»).

64. Sense que el legislador ho justifiqui, com en d'altres casos, més enllà de l'observació que «no està mancat de sentit» sotmetre pretensions basades en els defectes ocults d'una cosa a regles de prescripció distintes (*Drucksache* 14/6040, p. 229, vegeu *supra* nota 17). Compareu-ho, no obstant això, amb HEINRICHS, «Entwurf», p. 1423, i, abans, amb la discussió al Congrés de Berlín, JZ (2001), p. 561, i amb ZIMMERMANN, LEENEN, MANSEL i ERNST, «Finis Litium?», p. 690.

65. Compareu amb Hansjörg GEIGER, secretari d'Estat del Ministeri de Justícia, JZ (2001), p. 473-474. El Ministeri de Justícia parlava en aquest context de les «vaques beneïtes, que des de segles vagarejaven per les pastures jurídiques» (*Süddeutsche Zeitung*, de 20 de setembre de 2000). És crític també amb el nou dret PIEKENBROK, «Reform», p. 331-332, partidari, al contrari, d'estendre el § 438 a la pretensió indemnitzatòria concurrent. De fet, ho havia previst el grup de treball de la Federació i els *Länder* (vegeu § 202.II del Projecte per a la discussió), en contra del memoràndum de Wolfgang Ernst, Detlef Leenen, Heinz-Peter Mansel, Frank Peters i Reinhard Zimmermann, p. 6 i seg.; cf. també ZIMMERMANN, LEENEN, MANSEL i ERNST, «Finis Litium?», p. 685.

66. BGHZ 67, 359; Johannes HAGER, a STAUDINGER, *Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch*, 13a ed., 1999, § 823, núm. B 105 i seg.

67. BGHZ 107, 249; Hans PUTZO, a PALANDT, *Bürgerliches Gesetzbuch*, 60a ed., Munic, 2001, § 477, núm. 4 i seg.

68. BGHZ 60, 319; Helmut HEINRICHS, a PALANDT, *Bürgerliches Gesetzbuch*, § 276, núm. 80 i seg.; cf. LEENEN, «Die Neuregelung...», p. 555-556; ZIMMERMANN, LEENEN, MANSEL i ERNST, «Finis Litium?», p. 692.

69. Vegeu Brigitta JUD, a ERNST i ZIMMERMANN, *Zivilrechtswissenschaft*, p. 743 i seg.

«dret del sanejament», que s'aplica a la reparació i la substitució de la cosa, a la reducció adequada de la contraprestació i a la resolució del contracte, és a dir, a tots els remeis esmentats en el § 932 ABGB. Per a la pretensió indemnitzatòria regeix, en canvi, d'acord amb el § 933a ABGB, el termini general de prescripció del § 1489 ABGB, és a dir, tres anys a comptar des del coneixement del dany pel perjudicat, amb el límit màxim de trenta anys.⁷⁰

7. EXCEPCIONS A LA PRESCRIPCIÓ ORDINÀRIA II: VICIS OCULTS EN EL CONTRACTE D'OBRA

La regulació vigent del sanejament per vicis ocults en el contracte d'obra és especialment complicada.⁷¹ La norma introduïda en el § 634a BGB, després de debats intensos, va ser encara criticada en almenys cinc aspectes particulars pel Bundesrat i reestructurada encara una altra vegada pel Ministeri de Justícia el mes de setembre. No obstant això, romanen els mateixos dubtes que ja s'havien expressat contra l'esmentat § 634a BGB del projecte del Govern.⁷² Agudament, s'ha indicat que ja no existeix una prescripció específica de les pretensions per vicis ocults en el contracte d'obra. I és que el § 634a BGB distingeix segons si l'obra consisteix en «la fabricació, la conservació o la modificació d'una cosa o en els serveis de planificació o control necessaris», o bé en un altre resultat.⁷³ En

70. Al cap de deu anys s'aplica la inversió de la càrrega de la prova del § 933.a ABGB. Vegeu ara, per a tots els detalls del sanejament per vicis ocults en el dret austríac, Rudolf WELSER i Brigitta JUD, *Die neue Gewährleistung, Kurzkommentar*, Viena, 2001. Els Principis de dret contractual europeu no contenen cap precepte específic per al sanejament de vicis ocults en la compravenda (ni en el contracte d'obra) i per això no consideren cap regla de prescripció especial. La facultat resolutòria que correspon a la part perjudicada per l'incompliment (art. 9:303 PECL) és una facultat de configuració jurídica que, per tant, no prescriu (art. 9:303.2 PECL). L'article 9:401 PECL generalitza la facultat de reduir-ne el preu, que tampoc no prescriu. Quan el comprador rep una cosa defectuosa, pot exercir aquesta facultat de reduir el preu en el moment que el venedor li'n reclama el pagament; la pretensió relativa al preu prescriu, per la seva banda, d'acord amb les regles generals de la prescripció. Si el comprador ja ha pagat i exigeix la restitució de l'excés de preu pagat (art. 9:401.2 PECL), aleshores es tracta d'una pretensió a l'enriquiment injust de la contrapart, a la qual s'apliquen també les regles generals de la prescripció.

71. Vegeu PETERS i ZIMMERMANN, «Verjährungsfristen», p. 206 i seg.; Hartwig SPRAU, a PALANDT, *Bürgerliches Gesetzbuch*, introducció al § 633, núm. 22 i seg.; Frank PETERS, a STAUDINGER, *Kommentar zum BGB*, nova edició, Berlín, 2000, § 635, núm. 46 i seg.

72. El que hi ha a continuació es correspon amb el que ja es va expressar a ZIMMERMANN, LEENEN, MANSEL i ERNST, «Finis Litium?», p. 690-691.

73. La redacció escollida pel legislador és estranya. D'acord amb la terminologia del BGB, un resultat (mitjançant un treball o la prestació de serveis) pot ser objecte d'un contracte d'obra

el primer supòsit regeix un termini de prescripció anàleg al de dos anys de la compravenda (a saber, cinc anys quan es tracti d'una construcció o d'una «obra, el resultat de la qual consisteixi en la realització dels plànols o del control necessaris per a aquella»),⁷⁴ que comença a córrer amb la recepció. En el segon supòsit, els avantatges de la prescripció de les accions derivades del sanejament són per a l'empresari. D'acord amb el § 634.I.3, regeix el termini general de la prescripció ordinària (§ 195 BGB), la principal conseqüència del qual és la subjectivització del seu inici. I, pel que fa a la prescripció, reben el mateix tracte dos empresaris encara que un d'ells amagui de mala fe el defecte (§ 634a.III BGB).

La fórmula escollida en el § 634a *descarrega* l'empresari deutor d'una obligació de fabricació, conservació o modificació d'una cosa o de realització de la planificació o el control d'aquestes prestacions d'una manera massa indiferenciada, tot comprènent en aquest supòsit el sistema especial objectiu del sanejament per vicis ocults la pretensió indemnitzatòria;⁷⁵ i val, a més, el que s'acaba d'exposar sobre la regulació de la compravenda. A la inversa, la nova normativa *carrega* massa indiferenciadament tots els altres contractistes, ja que els priva dels avantatges del sistema objectiu també en el cas dels remeis dependents de la culpa de què disposa el comitent. D'això resulta que la delimitació d'ambdós àmbits pot ser igualment difícil quan, com succeeix en el supòsit present, s'equipara una part de les obres «espirituals» amb les obres «corporals». En conjunt, la nova regulació converteix en prioritària la delimitació entre els contractes d'obra i els contractes d'arrendament de serveis;⁷⁶ a més a més, suprimeix la

(§ 631.II BGB). Per contra, el § 634.a BGB parla d'una «obra, el resultat de la qual consisteixi [...] en un resultat». Per consegüent, hi ha explícitament un resultat de l'obra, mentre que en realitat s'hauria de dir que el resultat constitueix l'obra.

74. També es mantindran els problemes de delimitació per a la jurisprudència que ja havien sorgit amb el dret derogat en la interpretació del concepte *en construccions* del § 638 BGB. Sobre això, temps enrere, Walter JAGENBURG, «Die Entwicklung des privaten Bauvertragsrechts im Jahre 1976», NJW (1977), p. 2151, sense que hagi passat un any que no s'hagi renovat la discussió sobre quan hi ha «treballs de construcció». Vegeu, a més, PETERS i ZIMMERMAN, «Verjährungsfristen», p. 197-198; STAUDINGER i PETERS, *Kommentar zum BGB*, § 638, núm. 36 i seg. Aquests problemes van ser en part modificats mitjançant addicions de darrer moment fetes en els encapçalaments dels paràgrafs.

75. Incloses totes les pretensions pels danys reheditoris. Com abans, manca qualsevol motivació d'aquesta solució, i més encara perquè es modifiquen alguns dels resultats aconseguits per la jurisprudència, que correctament assignava el risc a l'empresari; vegeu ERNST, «Zum Fortgang», p. 584; LEENEN, «Die Neuregelung...», p. 556; ZIMMERMANN, LEENEN, MANSEL i ERNST, «Finis Litem?», p. 692.

76. Aquí rau el sentit de la diferenciació proposada. Pel que fa al tractament prescriptiu dels contractes d'obra, coincidien els esforços en el si del Grup de Treball de la Federació i els *Länder*

necessitat de distingir els danys causats pels defectes en immediats i remots. Aquesta regulació inapropiada i generalitzada comporta un seguit de nous problemes. També cal esperar que la regulació que del comportament dolós fa el § 634a.III BGB serveixi de vàlvula d'escapament a la pressió de la prescripció curta de les pretensions indemnitzatòries via § 634a.I.1 BGB.⁷⁷ Altres problemes sorgeixen del desplaçament de la línia fronterera entre els contractes d'arrendament de serveis i els contractes d'obra, que en el futur no perdran completament el seu significat; així, el contracte de manteniment es conceptua actualment, d'acord amb el § 634a.I.1 BGB, com a contracte d'obra, mentre que fins ara la jurisprudència el considerava com a contracte d'arrendament de serveis.⁷⁸ Altres conseqüències poden afectar la configuració jurisprudencial del contracte d'arquitectura, que segueix sent una qüestió discutida.⁷⁹

8. INICI DE LA PRESCRIPCIÓ

La regulació de l'inici de la prescripció va ser també objecte de reelaboració d'ençà de l'aparició del projecte del Govern, amb modificacions en part de redacció i en part de contingut. S'ha mantingut la decisió de sotmetre al sistema subjectiu només el termini ordinari del § 195 BGB,⁸⁰ mentre que per als casos especials, és a dir, aquelles pretensions que no resten subjectes al termini ordinari, s'estableix un inici de la prescripció objectiu.⁸¹ D'aquesta manera, el naixement de la pretensió suposa en realitat l'inici del còmput del termini prescriptiu ordinari, sense que aquesta solució, però, valgui per al termini prescriptiu ordinari. Amb aquesta curiosa manera de legislar, el legislador ofereix la possibilitat d'arranjar l'embolic de regles de prescripció existents fora del BGB,⁸² que hauria de contribuir a solucionar la complicació de la norma-

per a regular de la manera més similar possible els contractes de compravenda i d'obra i, tenint en compte el desig formulat pel Tribunal Suprem Federal, els contractes d'obra i d'arrendament de serveis.

77. Vegeu, abans, ERNST, «Zum Fortgang», p. 584; LEENEN, «Die Neuregelung...», p. 556; ZIMMERMANN, LEENEN, MANSEL i ERNST, «Finis Litem?», p. 692.

78. Tribunal Suprem Federal a NJW-RR, 1997, p. 942 (manteniment d'una instal·lació de telefonia).

79. STAUDINGER i PETERS, *Kommentar zum BGB*, introducció als § 631 i seg., núm. 117 i seg.

80. § 199.I BGB.

81. § 200 BGB.

82. En proporcionen una visió el resum i les propostes de PETERS i ZIMMERMANN a «Verjährungsfristen», p. 149 i seg. i 334 i seg. Aquestes propostes només requereixen una adequació a les modificacions legals fetes en els darrers vint anys. També es mostra molt crític amb el nou dret PIEKENBROK, «Reform», p. 332.

tiva vigent sobre prescripció, tan necessitada de reforma.⁸³ Una pluralitat de normes que ja seguien un sistema subjectiu o que *de lege ferenda* portaven a resultats inapropiats, haurien pogut ser derogades. La jurisprudència i la doctrina s'hauran de seguir enfrontant, també després de l'entrada en vigor del nou dret, amb vells i coneguts problemes, com ara els que resulten de l'inici objectiu de les pretensions indemnitzatòries contra advocats, assessors fiscals i auditors.⁸⁴

La regulació de l'inici de la prescripció ordinària ha millorat en comparació amb la norma laberíntica corresponent que es contenia en el projecte del Govern;⁸⁵ el mateix legislador reconeixia que havia «redreçat» la regulació que es contenia en l'originari § 199.III BGB del Projecte.⁸⁶ No obstant això, es mantenen un seguit d'objeccions que ja es van al·legar contra aquell projecte del Govern. Cal esmentar, en particular, la ubicació sistemàtica del criteri del coneixement, que, com s'ha indicat i és criteri de l'article 17:105 PECL, és més adequat que sigui considerat com una causa de suspensió⁸⁷ que no que determini l'inici de la prescripció. Pel que fa al sistema de causes de suspensió, a la càrrega de la prova i a l'estructura del règim de la prescripció, em remeto als arguments que ja s'han expressat.⁸⁸ Els articles 17:104 i 105 PECL suggereixen algunes reflexions en relació amb el § 199 BGB en qüestions de detall. L'article 17:105 PECL estableix el criteri del coneixement raonable; en canvi, el concepte escollit en el § 199 BGB de la negligència greu no s'adiu amb tots els possibles tipus de pre-

83. Aquesta és, expressament, la fonamentació del projecte del Govern, *Drucksache* 14/6040 (*vide supra*, nota 17), p. 89, 91 i 107.

84. Els terminis dels § 51b BRAO, 68 StBerG i 5a WiPrO comencen a córrer des d'una data certa. El rigor d'aquests preceptes és suavitzat per la jurisprudència mitjançant la construcció de les anomenades *pretensions secundàries*. Vegeu-ne una panoràmica a PALANDT i HEINRICH, *Bürgerliches Gesetzbuch*, introducció al § 194, núm. 16-17; Helmut GROTHE, *Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch*, 4a ed., Munic, 2001, § 194, núm. 12. La jurisprudència fa descansar en la lògica el fonament de les pretensions terciàries, etc.; cf. Reinhard ZIMMERMANN, «“Sekundäre” und “tertiäre” Schadensersatzansprüche gegen den Rechtsanwalt», NJW (1985), p. 720. Aquelles tres normes són esmentades expressament a la pàgina 107 del projecte del Govern.

85. ZIMMERMANN, LEENEN, MANSEL i ERNST, «Finis Litium?», p. 688.

86. *Drucksache* 14/7052 (*vide supra*, nota 20), p. 180.

87. I encara més: com una veritable causa de suspensió de la prescripció, i no només de suspensió del còmput del termini (com es preveia en la versió consolidada del Projecte de llei de modernització del dret d'obligacions); en contra, ZIMMERMANN, LEENEN, MANSEL i ERNST, «Finis Litium?», p. 695.

88. ZIMMERMANN, «...ut sit finis litium?...», p. 865; ZIMMERMANN, LEENEN, MANSEL i ERNST, «Finis Litium?», p. 686-687. En part d'acord (pel que fa a la càrrega de la prova), PIEKENBROK, «Reform», p. 324.

tensions.⁸⁹ A més, el punt de referència del criteri del coneixement es defineix de manera més precisa en l'article 17:105*b* PECL que en el § 199 BGB («[...] incloent-hi el tipus de dany en la pretensió indemnitzatòria»)⁹⁰ I, finalment, sembla més apropiada la regulació de l'inici de la prescripció en les pretensions basades en una omisió en l'article 17:104.3 PECL que en el § 199.V BGB. El legislador alemany, en relació amb el derogat § 198.2 BGB, regula una cosa lògica, però no dóna una resposta adient als aspectes problemàtics que la Llei planteja.⁹¹

La comparació amb l'article 17:104 PECL palesa, a més, que la regulació que es conté en el § 199 BGB és innecessàriament complicada. En les pretensions indemnitzatòries, la prescripció comença amb la comissió del fet danyós en què es fonamenta dita pretensió. Això només és escaient, cosa en què de fet coincideix amb l'article 17:104.1 també el § 199.2 i 3 BGB, per als supòsits de prescripció llarga independent del coneixement (la qual cosa, en canvi, en els PECL dóna lloc a la màxima duració de l'allargament de la prescripció). El mateix es pot dir del termini ordinari curt de prescripció, atès que la protecció del creditor ja es garanteix mitjançant el criteri del coneixement. Una regulació així té igualment com a avantatge que, per a les pretensions que no tenen per objecte la indemnització pels danys, l'inici de la prescripció es pot lligar al concepte de *venciment de l'obligació*, i es correspon amb el postulat de justícia fonamental i àmpliament reconegut internacionalment que la prescripció només ha de córrer si el creditor la pot interrompre o si més no suspendre mitjançant l'exercici judicial d'accions.⁹² Per això, en el dret derogat, el § 198 BGB, que en realitat parlava del naixement de la pretensió,⁹³ era

89. Vegeu, abans, ZIMMERMANN, LEENEN, MANSEL i ERNST, «Finis Litium?», p. 687; altrament, PIEKENBROK, «Reform», p. 325. Vegeu també en aquest context la proposta de Baviera al Bundesrat (núm. 6 del *Niederschrift* UAR, de 18 de juny de 2001, núm. 31/01), on se censurava igualment el criteri de la negligència greu, si bé per un altre motiu. PIEKENBROK, «Reform», p. 325-326, refusa la connexió de l'inici de la prescripció amb la negligència greu i la seva equiparació amb el coneixement.

90. Amb més detall, ZIMMERMANN, LEENEN, MANSEL i ERNST, «Finis Litium?», p. 687-688; ZIMMERMANN, *Comparative Foundations...*, p. 148-149.

91. ZIMMERMANN, LEENEN, MANSEL i ERNST, «Finis Litium?», p. 688; ZIMMERMANN, *Comparative Foundations...*, p. 150-151.

92. Vegeu les referències a ZIMMERMANN, «...ut sit finis litium?...», p. 865, nota 187; PIEKENBROK, «Reform», p. 323 (autor que, en la pàgina 322, considera satisfactori, des d'un punt de vista sistemàtic, determinar que la manca de venciment suposi una causa de suspensió i lligar l'inici de la prescripció al moment del naixement de la pretensió).

93. PETERS i ZIMMERMANN, «Verjährungsfristen», p. 172 i seg.; Frank PETERS, a STAUDINGER, *Kommentar zum BGB*, 3a ed., 1995, § 198, núm. 1 i seg.

interpretat en aquest sentit, i totes les propostes de reforma, des de la de Peters/Zimmermann fins al projecte del Govern, passant per l'informe final de la Comissió de Reforma del Dret d'Obligacions, proposaven en conseqüència donar expressió legal al criteri esmentat anteriorment. Per consegüent, és curiós que la fonamentació de la proposta de modificació d'última hora digui que amb l'elecció del concepte *naixement* s'aconsegueix en el projecte la mateixa intenció sistematitzadora que amb el concepte *venciment*.⁹⁴ Això no és cert. D'aquesta manera, només resta l'argument que connectar l'inici amb el venciment porta, en el cas de les pretensions indemnitzatòries, a dificultats,⁹⁵ la qual cosa no té efecte contra una regulació com la de l'article 17:104.1.

Així doncs, una regulació complicada i duplicada com la del § 199.III BGB no és necessària.⁹⁶ Segons aquest paràgraf, en el cas de pretensions indemnitzatòries no compreses pel § 199.II BGB (és a dir, per danys a la propietat o al patrimoni), s'estableix un termini màxim de deu anys des del naixement, sense consideració del coneixement o de la negligència greu, i un termini màxim de trenta anys des de la comissió del fet, sense consideració del naixement ni del coneixement o de la negligència greu. Més aviat és suficient deixar córrer el termini màxim des de la comissió del fet. Tanmateix, el termini previst de trenta anys per a les pretensions compreses pel § 199.III.2 és excessivament llarg en relació amb el que presenta el dret comparat, ja que la tendència és fixar un termini més breu,⁹⁷ i sembla adient el de deu anys.⁹⁸

Una modificació de contingut important, sobre l'inici de la prescripció, inclosa en la nova regulació un cop publicat el projecte del Govern (i no incitada

94. *Drucksache* 14/7052 (vegeu *supra* nota 20), p. 180.

95. *Drucksache* 14/7052 (vegeu *supra* nota 20), p. 180.

96. *Drucksache* 14/7052 (vegeu *supra* nota 20), p. 180.

97. ZIMMERMANN, «...ut sit finis litium»:..., p. 863, i *Comparative Foundations...*, p. 99 i seg.

98. Ara bé, en la mesura que es faci una distinció entre *personal injuries* i altres danys, com fa, en particular, l'article 17:111 PECL. També la Law Commission anglesa proposava un *long-stop* de deu anys, que, no obstant això, només s'havia d'aplicar a les *personal injuries claims*. Finalment, per a aquests supòsits no s'ha previst cap *long-stop* (en el Consultation Paper, però, encara es recomanava un *non-stop* de trenta anys): cf. Law. Com. No 270 (vegeu *supra* nota 29), p. 65 i seg. La rebutjada proposta de modificació del grup CDU/CSU [(*Drucksache* 14/7052 (vegeu *supra* nota 20), p. 172 (*sub* 2)] tocava un problema cabdal que sorgia de la diferenciació del termini màxim segons si s'haguessin originat *personal injuries* o danys patrimonials. En contra, abans, ZIMMERMANN, «...ut sit finis litium»:..., p. 863-864; vegeu també PIEKENBROK, «Reform», p. 321; WILLINGMANN, «Reform», p. 24. La distinció entre aquests dos aspectes respon a un sentiment de justícia generalitzat, que no només es troba en el nou dret alemany, sinó també en el projecte de la Law Commission anglesa i en els Principis de dret contractual europeu.

pel Bundesrat), és el principi bàsic que la prescripció no comença sinó en acabar l'any, que *de lege lata* es trobava en el § 201 BGB. Es tracta d'una norma que havia tingut molt poc ressò internacional, ja que només l'havia seguit el Codi civil grec.⁹⁹ El legislador alemany, en lloc d'adaptar l'orientació europea habitual, no només ha perpetuat el principi contingut en el § 201 BGB, sinó que fins i tot l'ha generalitzat i l'ha aplicat al termini prescriptiu ordinari.¹⁰⁰ En la motivació de la recomanació final es parla de manera tan obscura com lleugera de «facilitats pràctiques»,¹⁰¹ però els inconvenients que genera la norma la deixen en evidència.¹⁰²

9. INTERRUPCIÓ DE LA PRESCRIPCIÓ

El concepte més important en relació amb la prescripció és la *interrupció* o *reinici*, la qual només és justificable en dos supòsits: quan el deutor reconeix la pretensió del creditor i quan el creditor insta un acte de compliment forçós. El § 212 BGB vigent es correspon tant amb aquest estat de coses com amb el dret derogat i l'article 17:112 PECL. L'única qüestió que es pot formular al legislador alemany, i a la qual dona lloc l'article 17:112 PECL, és la de si és realment adequat que hagi de transcórrer un altre cop el termini de trenta anys com a conseqüència del reconeixement d'una pretensió declarada judicialment vàlida. Segons els PECL, sempre comença a córrer (fins i tot en aquell cas) un termini de prescripció ordinari, que no ha de portar a una reducció del termini desenal establert en l'article 17:103 PECL.

99. Article 253 del Codi civil grec (Astikos Kodikas).

100. § 199 inici BGB vigent. D'aquesta manera, s'esvaeix la *ratio legis* del derogat § 201 BGB (*Motive*, a Benno MUGDAN (ed.), *Die gesamten Materialien zum Bürgerlichen Gesetzbuch für das Deutsche Reich*, volum I, Berlín, 1899, p. 522-523). Això mateix es pot dir de la proposta de la Comissió de Reforma del Dret d'Obligacions (§ 196.II.2 BGB-KE), que volia estendre el principi del § 201 a totes les pretensions compensatòries contractuals.

101. *Drucksache* 14/7052 (vegeu *supra* nota 20), p. 180.

102. Són crítics amb el § 201 BGB SPIRO, «Befristung», § 125; PETERS i ZIMMERMANN, «Verjährungsfristen», p. 247; ZIMMERMANN, *Comparative Foundations...*, p. 152-153; WILLINGMANN, «Reform», p. 28-29. Per contra, el principi és benvingut per PIEKENBROK, «Reform», p. 321-322.

10. SUSPENSIO DE LA PRESCRIPCIÓ PER UN PROCEDIMENT JUDICIAL O D'ALTRA MENA

En el dret derogat, l'exercici judicial d'accions i altres mesures equivalents suposava una causa d'interrupció de la prescripció.¹⁰³ Ara, en canvi, s'ha convertit en una causa de suspensió (§ 204 BGB), la qual cosa és apropiada i es correspon amb l'article 17:106 PECL.¹⁰⁴ També hi ha coincidència entre el BGB i els PECL pel que fa al moment temporal fins al qual es manté la suspensió, que és fins que la pretensió es declara vàlida o la controvèrsia jurídica es resol de qualsevol altra manera. Ara bé, el BGB atorga al creditor un «termini addicional» o «període de gràcia» de sis mesos,¹⁰⁵ la justificació del qual és qüestionable. Té rellevància pràctica en casos de desistiment o de sentència absolutòria en la instància (de manera que no hi ha decisió sobre el fons), en els quals una bona part del termini prescriptiu ja s'ha escolat abans de la suspensió. No obstant això, no s'entén per què el creditor ha de sortir més afavorit que si no hagués presentat la demanda de la qual després va desistir o que va ser desestimada en la instància.¹⁰⁶ El legislador alemany ha actualitzat el catàleg de mesures equivalents a l'exercici judicial d'accions en el § 209 BGB, que en essència s'ha de valorar positivament.¹⁰⁷

103. § 209 i seg. BGB (derogat). S'hi havien manifestat en contra PETERS i ZIMMERMANN a «Verjährungsfristen», p. 260 i seg. i 308; i d'acord, l'informe final de la Comissió de Reforma del Dret d'Obligacions (vegeu *supra* nota 44), p. 83 i seg.

104. Vegeu una panoràmica comparada i una consideració de les diverses alternatives de regulació [a] la prescripció deixa de córrer en el dret anglès (cf. Andrew MCGEE, *Limitation periods*, 3a ed., Londres, 1998, núm. 2001 i seg.; vegeu també l'article 13 de la Convenció Uncitral, malgrat que la traducció alemanya parli d'«interrupció de la prescripció», mentre que la versió anglesa diu «The limitation period shall cease to run»), b) interrupció de la prescripció (les codificacions que miren al dret romà) i c) la suspensió de la prescripció] a ZIMMERMANN, *Comparative Foundations...*, p. 117 i seg.

105. En altres ordenaments jurídics són concedits terminis addicionals similars, que oscil·len entre els setze dies de Suïssa (art. 139 OR) i l'any de la Convenció Uncitral (art. 17.2); vegeu ZIMMERMANN, *Comparative Foundations...*, p. 122-123.

106. Aquesta és la tesi, al meu parer convincent, de l'informe final de la Comissió de Reforma del Dret d'Obligacions (vegeu *supra* nota 44), p. 86.

107. Les consideracions d'aspectes puntuals del projecte del Govern fetes per ZIMMERMANN, LEENEN, MANSEL i ERNST, «Finis Litium?», p. 696, han estat parcialment resoltes mitjançant la inserció del concepte *fi* o *conclusió* (*Beendigung*) en lloc del de *resolució* (*Erledigung*) en el § 204.II BGB. Vegeu-ne els detalls en el text corresponent a les notes 153 i 154.

11. SUSPENSÍO DE LA PRESCRIPCIÓ EN CAS DE FORÇA MAJOR

La força major com a causa de suspensió de la prescripció, la pren el § 206 BGB del derogat § 203 BGB, i es correspon amb l'article 17:107 PECL.¹⁰⁸ La descripció del supòsit de fet que s'ha escollit en aquesta darrera norma es lliga amb el supòsit de l'article 8:108 PECL (excusa de l'incompliment per raó d'un impediment fora de l'àmbit del creditor). Tant el § 206 BGB com l'article 17:107 PECL s'esforcen a limitar aquesta norma al transcurs de la prescripció. En realitat, no hi ha cap raó per a aturar la prescripció quan l'impediment s'esdevé en un moment temporal en què el creditor disposa encara de prou temps per a exercir el seu dret. Ambdós preceptes se serveixen de mecanismes diferents per a atènyer aquest objectiu. D'acord amb l'article 17:107, la suspensió només té lloc quan l'impediment «sorgeix o es perllonga dins dels darrers sis mesos del termini prescriptiu», mentre que en el § 206 BGB la prescripció se suspèn «si el creditor dins dels darrers sis mesos del període prescriptiu» es veu impedit d'exercir el seu dret per una força major. Amb aquesta redacció, la duració de la suspensió es limita a un màxim de sis mesos,¹⁰⁹ temps que de vegades pot ser massa breu (imaginem el supòsit d'un segrest).¹¹⁰

12. SUSPENSÍO DE LA PRESCRIPCIÓ EN EL CAS DE NEGOCIACIONS

Les negociacions relatives a una pretensió o a les circumstàncies que la fonamenten, constitueixen una causa nova de suspensió (§ 203 BGB). Aquesta norma generalitza la idea continguda en el derogat § 852.II BGB,¹¹¹ que és, al

108. Vegeu també l'article 21 de la Convenció Uncitral. I una perspectiva de la regulació que es troba en altres ordenaments jurídics, a ZIMMERMANN, *Comparative Foundations...*, p. 129 i seg. El § 206 BGB i l'article 17:107 PECL són manifestacions del principi «agere non valenti non currit praescriptio»; cf. Karl SPIRO, «Zur neueren Geschichte des Satzes "Agere non valenti non currit praescriptio"», a *Festschrift für Hans Lewald*, Basilea, 1953, p. 585 i seg.; Detlef LIEBS, *Lateinische Rechtsregeln und Rechtssprichwörter*, 6a ed., Munic, 1998, p. 32. Aquest principi, per exemple, ha estat reconegut fins i tot *contra legem* per la jurisprudència francesa; cf. art. 2251 Code civil i Murad FERID i Hans-Jürgen SONNENBERGER, *Das Französische Zivilrecht*, volum I/1, 2a ed., Heidelberg, 1993, 1 C 224; François TERRÉ, Philippe SIMLER i Yves LEQUETTE, *Droit Civil. Les Obligations*, 7a ed., París, 1999, núm. 1396.

109. Igualment el derogat § 203 BGB, sobre el qual podeu veure STAUDINGER i PETERS, *Kommentar zum BGB*, núm. 2.

110. De manera diferent, una altra vegada, l'article 21 de la Convenció Uncitral: «El termini de prescripció es prorroga un any des del moment que cessen les esmentades circumstàncies». Aquest precepte excedeix el que és raonablement necessari per a protegir el creditor; cf. ZIMMERMANN, *Comparative Foundations...*, p. 131-132.

111. També § 651g.II.3 i 639.II BGB.

seu torn, una manifestació del principi de la bona fe.¹¹² La introducció d'una norma d'aquest caire en la regulació general de la prescripció ja havia estat preparada per la jurisprudència i la doctrina i es correspon amb un sentiment d'equitat àmpliament reconegut.¹¹³ La comparació amb l'article 17:108 PECL permet descobrir dues diferències fonamentals. D'una banda, la suspensió *ex* § 203 dura «fins que una de les parts refusa continuar les negociacions». Això no té en compte que en la pràctica és freqüent que les negociacions quedin aturades, i aleshores el § 203 BGB suposa el perill d'una suspensió sense termini final.¹¹⁴ D'altra banda, les negociacions es poden tractar com una causa de suspensió de la prescripció, i no només de suspensió de l'expiració del termini prescriptiu; i, tanmateix, això darrer sembla més apropiat, atès que no s'entén per què, si en el primer any de prescripció se suspenen unes negociacions que han durat tres mesos, s'ha d'allargar el termini prescriptiu durant aquell període. El creditor només mereix protecció quan les negociacions tenen lloc en un període crític abans de l'acabament del termini. Si s'haguessin de tenir en compte totes les negociacions dutes a terme, l'expiració del termini resultaria massa relativitzada.¹¹⁵

13. SUSPENSÍO DE LA PRESCRIPCIÓ EN CASOS DE MANCA DE CAPACITAT D'OBRAR

Aquesta causa afecta un aspecte important de la regulació de la prescripció. La suspensió de la prescripció és una vella institució jurídica ben coneguda en

112. Vegeu Ursula STEIN, a *Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch*, vol. v, 3a ed., Munic, 1997, § 852, núm. 67; Karl SCHÄFER, a STAUDINGER, *Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch*, 12a ed., Berlín, 1986, § 852, núm. 116 i seg.

113. Vegeu les indicacions a STEIN, *Münchener Kommentar*, § 852, núm. 47; Informe final de la Comissió de Reforma del Dret d'Obligacions (vegeu *supra* nota 44), p. 92. El Tribunal Suprem Federal considera el § 852.II com una «manifestació d'un principi general» [BGHZ 93, 64 (69)]. És per això que PETERS/ZIMMERMANN, «Verjährungsfristen», p. 250-251 i 37, i l'informe final esmentat, p. 93-94, havien proposat una generalització de l'aleshores vigent § 852.II BGB. En d'altres ordenaments jurídics una norma d'aquest tipus no és majoritària, però protegeixen normalment el creditor per altres vies davant de «les negociacions sobre la prescripció» («to negotiate himself into prescription»). Amb més detall, el supòsit 20 de Reinhard ZIMMERMANN i Simon WHITTAKER (ed.), *Good Faith in European Contract Law*, Cambridge, 2000, p. 493 i seg., i l'avaluació del dret comparat a les pàgines 530-531. Vegeu, a més, ZIMMERMANN, *Comparative Foundations...*, p. 142 i seg.

114. STEIN, *Münchener Kommentar*, § 852, núm. 69, indica que la jurisprudència va intentar solucionar aquest problema amb l'aplicació del § 852.II.

115. Així ja s'expressaven ZIMMERMANN, LEENEN, MANSEL i ERNST, «Finis Litium?», p. 695-696; a més, ZIMMERMANN, *Comparative Foundations...*, p. 144-145 i nota 143.

les codificacions europees.¹¹⁶ La suspensió de l'expiració del termini és, en canvi, una institució més recent¹¹⁷ i una forma més suau d'intervenció en la prescripció, que gaudeix d'una creixent popularitat internacional. El nou codi civil holandès ha desplaçat sota la denominació *verlenging van de verjaring* el tradicional concepte de *suspensió* (*schorsing*).¹¹⁸ Els PECL no arriben a aquest extrem. S'esforcen igualment per a intervenir en el transcurs de la prescripció no més quan sigui estrictament necessari a fi de protegir el creditor, i per això fomenten el mecanisme de la suspensió de l'expiració de la prescripció davant de la suspensió de la prescripció. Això s'observa tot comparant el § 203 BGB amb l'article 17:108 PECL i el § 207 BGB amb l'article 17:109.II PECL. Els dos últims preceptes esmentats comprenen les pretensions entre persones que no poden defensar els seus interessos per si mateixes (prototipus: els menors d'edat) i els seus representants legals; el § 207 BGB, a més, estableix la suspensió de les pretensions entre cònjuges mentre dura el matrimoni i entre els membres d'una unió estable mentre dura la convivència. El legislador alemany no ha tingut en compte la crítica de Peters, al meu parer convincent, al derogat § 204 BGB. La suspensió de la prescripció, segons Peters,¹¹⁹ permet en cas de separació «la revenja fàcil contra l'altre cònjuge», i fins i tot en cas de dissolució del matrimoni per la mort d'un cònjuge l'altre pot valer-se del precepte per a «sorprendre els hereus caiguts en desgràcia amb pretensions que altrament faria temps que haurien prescrit». Aquestes consideracions han mogut el redactor dels PECL a limitar-se als problemes derivats de la manca de capacitat d'obrar total o parcial. La *ratio legis* ja no és el respecte a «una de les relacions de pietat filial més necessitades de protecció»,¹²⁰ sinó la dificultat transitòria o fins i tot la impossibilitat de la defensa dels drets.¹²¹ Per això sembla suficient la suspensió de l'expiració de la prescripció. El § 208 BGB i els PECL estan d'acord que, sia la suspensió de la prescripció, sia la suspensió de l'expiració, totes dues actuïn en do-

116. Per exemple, articles 2251 Code civil, 255 Codi civil grec, 2941-2942 Codice civile, § 1494 i seg. ABGB, i 202 i seg. BGB (derogats). En el dret comú es deia que la prescripció descansava («praescriptio dormit»): Bernhard WINDSCHEID i Theodor KIPP, *Lehrbuch des Pandektenrechts*, 9a ed., Frankfurt am Main, 1906, § 109.

117. Es troba per primera vegada en els § 512 i seg. de l'*Allgemeines Recht* prussià.

118. Cf. art. 3:320-321 Codi civil holandès, sobre els quals podeu veure A. S. Hartkamp, *Mr. C. Asser's Handleiding tot de Beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht, Verbintenissenrecht*, volum I, 11a ed., Zwolle, 2000, núm. 682; M. W. E. KOOPMANN, *Bevrijdende verjaring*, Deventer, 1993, p. 83 i seg. Vegeu, de manera més general, DANCO, «Die Perspektiven»..., p. 193 i seg.

119. STAUDINGER i PETERS, *Kommentar zum BGB*, § 204, núm. 2.

120. Motive, a MUGDAN, *Die gesamten Materialien*, p. 531.

121. Cf. STAUDINGER i PETERS, *Kommentar zum BGB*, § 204, núm. 3.

ble direcció, és a dir, tant pel que fa a les pretensions dels representats contra els representants com a la inversa.

Les regles del § 207 BGB i de l'article 17:109.II PECL han de ser completades en el cas que la persona mancada de capacitat d'obrar o amb capacitat d'obrar limitada no tingui representant legal. Aleshores, d'acord amb el § 210 BGB i l'article 17:109.II PECL, essencialment del mateix tenor, la prescripció no té lloc abans de l'expiració d'un termini des que es remeia la manca de capacitat o la manca de representació legal.¹²² Fins i tot, doncs, el legislador alemany preveu en aquest supòsit la suspensió de l'expiració del termini prescriptiu,¹²³ si bé només durant sis mesos, mentre que els Principis consideren més adequat que duri un any.

14. SUSPENSÍO EN CASOS D'«ABÚS SEXUAL»

El § 208 BGB constitueix una novetat en el dret alemany. Es tracta de la suspensió de la prescripció «de les pretensions contra la lesió de la lliure determinació sexual». La norma es remunta a l'anomenada *Nova versió 1* del Projecte de discussió d'una llei de modernització del dret d'obligacions, en forma d'una anotació on es contenia un esborrany de regulació,¹²⁴ que en el projecte del Govern es va convertir en un article molt més curt i simplificat.¹²⁵ La norma va tornar a ser modificada amb la finalitat d'enfortir la protecció de la víctima. No obstant això, es va mantenir la idea central, atès que aquesta regla no es configura com una mesura accessòria al dret penal,¹²⁶ en la mesura que no pressuposa la infracció d'un precepte adreçat a la protecció de la lliure determinació sexual, sinó que la pretensió concreta que es fa valer (a criteri de l'òrgan judicial que ha de resoldre sobre la prescripció) es fonamenta en la lesió de la lliure determinació sexual. Per consegüent, l'àmbit d'aplicació de la norma és marcadament difús. Per això el § 208 BGB, en contraposició amb la regulació establerta en els § 207 i 210 BGB per als menors d'edat, ofereix una protecció global, ja que no considera si aquests tenen o no representant legal que pugui exercir

122. Vegeu una panoràmica comparada i una reflexió sobre les diferents alternatives de regulació a ZIMMERMANN, *Comparative Foundations...*, p. 134 i seg.

123. El § 210 BGB i l'article 17:109.I PECL també concorden en el fet que la regla s'aplica tant *a favor* com *en contra* de les persones sense capacitat d'obrar o amb capacitat d'obrar limitada. Vegeu de manera diferent el § 206 BGB, ara derogat.

124. El precepte que allà es proposava era el § 214.

125. Són crítics ZIMMERMANN, LEENEN, MANSEL i ERNST, «Finis Litium?», p. 696-697.

126. Vegeu de manera diferent l'article 3:310.IV introduït el 1994 en el Codi civil holandès.

la pretensió indemnitzatòria. I no s'acaba d'entendre per què un menor d'edat ha de gaudir d'una protecció major quan es tracta de pretensions per lesió de la seva lliure determinació sexual que quan es tracta d'altres casos d'ofenses corporals.¹²⁷ És, finalment, opinable, que, d'acord amb el § 208 BGB, les pretensions puguin ser exercides després d'un període de temps tan llarg.¹²⁸ Sovint un procés equitatiu i adequat a la legítima persecució del demandat no serà possible. També cal tenir en compte en aquest context, pel que fa a la regulació de la prescripció en general, que el fet que pretensions fonamentades puguin acabar frustrades és el preu necessari que s'ha de pagar a fi que el deutor disposi del mitjà de la prescripció per a rebutjar pretensions sense fonament.¹²⁹ En l'àmbit dels fets compresos pel § 208 BGB, somou l'esperit jurí-

127. Per això la Law Commission anglesa proposava per a ambdós casos la mateixa regulació; el *sexual abuse* no plantejava problemes que requerissin una regulació especial respecte d'altres casos de *personal injury* (Law Com No 270, *vide supra* nota 29, p. 103 i seg.) [sens dubte, en casos de *personal injury* els tribunals poden discrecionalment no aplicar el termini prescriptiu curt de tres anys, i el termini màxim (*non-stop*) no ha de regir amb caràcter general. Aquesta regulació no era, en la meua opinió, acceptable a Alemanya]. Vegeu, però, l'*obiter dictum* del Tribunal Europeu de Drets Humans en el cas *Stubbings vs. United Kingdom*, *European Human Rights Reports*, 23 (1997), p. 213 (234): «There has been a developing awareness in recent years of the range of problems caused by child abuse and its psychological effects on victims, and it is possible that the rules on limitation of actions applying in Member States of the Council of Europe may have to be amended to make special provision for this group of claimants in the near future.»

128. Són imaginables casos com els següents. Un menor (nascut el 10 de novembre de 1970) va ser víctima d'abusos sexuals repetits comesos pel seu pare entre els cinc i els vuit anys d'edat (de novembre de 1974 a octubre de 1977). D'acord amb el § 208.1 BGB vigent, la prescripció de la seva pretensió està suspesa fins que compleixi vint-i-un anys (1991). Si la víctima conviu amb els seus pares fins que compleixi trenta anys, la suspensió, segons el § 208.2 BGB, s'allarga fins a aquest moment (2000). En aquest moment (*rectius*: exactament a la fi de l'any 2000) comença a córrer el termini de prescripció de tres anys del § 195 BGB (§ 209 BGB). Si la víctima ha reprimit les seves traumàtiques experiències infantils o si simplement és incapaç d'establir una relació causal entre les seves seqüeles físiques o psíquiques de l'edat adulta i aquelles experiències [vegeu respecte a aquesta qüestió Patty GERSTENBLITH, «United States», a Ewoud HONDIUS (ed.), *Extinctive Prescription*, The Hague, 1995, p. 362-363; Alastair C. L. MULLIS, «Compounding the Abuse? The House of Lords, Childhood Sexual Abuse and Limitation Periods», *Medical Law Review*, 5 (1997), p. 24], pot ser que el termini no expiri fins al cap de trenta, quaranta o cinquanta anys. Si el termini hagués començat a córrer quan es van cometre els abusos (1974-1977), hauria expirat com a molt tard l'octubre de 2007. Ja que es tracta d'un termini prescriptiu (i no de la duració màxima de l'allargament de la prescripció), presumiblement serien d'aplicació totes les causes de suspensió del (nou) títol 2. El termini de prescripció trentenària començaria a córrer només el 10 de novembre de 2000 i la prescripció no tindria lloc fins al 10 de novembre de 2030. En aquest moment, qui va ser víctima dels abusos tindria seixanta anys i els fets que hauria de judicar el tribunal haurien succeït cinquanta-tres anys abans.

129. Vegeu ZIMMERMANN, «...ut sit finis litium?...», p. 854 i 857.

dic que el creditor es vegi privat d'una pretensió fonamentada, però no s'ha d'oblidar els nombrosos casos en què les normes prescriptives permeten refusar demandes sense base. I, finalment, no totes les afirmacions d'abusos sexuals resulten convincents.

D'altra banda, en una valoració crítica del § 208 BGB s'observa que l'establiment del límit d'edat en vint-i-un anys i la inserció del segon paràgraf d'aquest precepte no evitaran que en determinats casos les pretensions hagin prescrit abans que la víctima dels abusos estigui en condicions d'exercir-les. És el cas d'una persona que, tot i ser conscient dels actes que, per exemple, el seu pare o el seu oncle cometien mentre ella era menor d'edat i no vivien amb ella, com a conseqüència d'una relació de dependència psicològica no està en condicions de fer valer els seus drets.¹³⁰ Per tant, el § 208 es mostra com una norma benintencionada però no prou reflexionada.¹³¹

15. SUSPENSÍO EN SUPÒSITS DE DRET DE SUCCESSIONS I DE DRET A REFUSAR LA PRESTACIÓ

La suspensió de l'expiració del termini en supòsits de dret de successions és admesa tant pel § 211 BGB¹³² com per l'article 17:110 PECL en termes similars, la qual cosa no ha d'estranyar, ja que la regulació dels Principis també s'ha inspirat en el derogat § 207 BGB.¹³³ L'única diferència rau en el termini de què disposa el legitimat per tal de fer valer la seva pretensió (sis mesos o un any). El § 205

130. Vegeu, en aquest context, la sentència del Tribunal Suprem holandès de 23 d'octubre de 1998 (*Nederlandse Jurisprudentie* 2000, 15), en la qual el termini de prescripció de l'article 3:310.I del Codi civil holandès no es va aplicar per raons de «bona fe i equitat» (cf. art. 6:2 del mateix codi), atès que l'actor, per raons de «superioritat psicològica», no estava en condicions d'exercir la seva pretensió. El demandat era alhora cunyat i empleador de la víctima (sense que convisquessin, doncs), la qual en el moment de presentar la demanda tenia trenta-quatre anys.

131. De caràcter comparat, Ewoud HONDIUS, «General Report», a Ewoud HONDIUS, *Extinctive prescription*, p. 9-10; Law Commission Consultation Paper (vegeu *supra* nota 28), p. 294-295. Pel que fa a Holanda, cf., en particular, la sentència del Tribunal Suprem de 25 de juny de 1999, *Nederlandse Jurisprudentie* 2000, 16; pel que fa a Anglaterra, el treball de Mullis esmentat en la nota 128. Quant als Estats Units, GERSTENBLITH (vegeu *supra* nota 128), p. 361 i seg.; i David F. PARTLETT i Barry NURCOMBE, «Recovered Memories of Child Sexual Abuse and Liability: Society, Science and the Law in a Comparative Setting», *Psychology, Public Policy and Law*, 4 (1998), p. 1274 i seg. La Comissió Lando ha deixat de banda aquelles regulacions que no ofereixin una solució apropiada a aquesta problemàtica només en el context de la prescripció.

132. És pràcticament l'anterior § 211 BGB, sense modificacions.

133. Només alguns codis contenen preceptes similars: l'article 259 del Codi civil grec i la secció 13 71) (b) de la Llei 68/1968 sobre la prescripció de la República de Sud-àfrica. Quant a

BGB (suspensió de la prescripció en el cas de tenir dret a refusar la prestació), en canvi, no té un precepte anàleg en els Principis, ja que aquesta norma no té transcendència pràctica pròpia a la vista del § 212.I.1 BGB o l'article 17:112.I PECL.¹³⁴

16. L'EFICÀCIA JURÍDICA DE LA PRESCRIPCIÓ

Els efectes jurídics de la prescripció són regulats de manera similar en els seus aspectes principals tant en el BGB com en els PECL. La prescripció no provoca l'extinció del dret de crèdit, sinó que simplement legitima el deutor per a refusar realitzar la seva prestació (§ 214.I BGB i article 17:113.I PECL).¹³⁵ Si, no obstant això, realitza la prestació, no pot repetir basant-se en la prescripció,¹³⁶ com expressament assenyalava l'article 17:113.I PECL i es desprèn del § 214.II BGB.¹³⁷ Pel que fa a la prescripció de les prestacions accessòries, el § 217 BGB i l'article 17:114 PECL també es corresponen, ja que expressen la mateixa idea de manera diferent. D'acord amb el § 215 BGB, la prescripció no exclou la compensació si la pretensió encara no havia prescrit en el moment en què podien haver-se compensat els crèdits respectius. Aquest precepte és anàleg al derogat § 390.2 BGB, ja que el legislador no ha fet cas de les crítiques que es van formular contra aquell.¹³⁸ La regulació paral·lela dels Principis declara que abandona el dogma de l'eficàcia retroactiva de la compensació, fonamentada en una intel·ligència errònia durant segles de les fonts del dret romà,¹³⁹ i atribueix

Suïssa, cf. SPIRO, «Befristung», § 72 (p. 159). En canvi, l'article 2258.2 del Codi civil francès estableix que «[la prescription] court contre une succession vacante, quoique non purvue de curateur».

134. Més detalladament, PETERS i ZIMMERMANN, «Verjährungsfristen», p. 253-254. Hi està essencialment d'acord l'informe final de la Comissió de Reforma del Dret d'Obligacions, *vide supra* nota 44, p. 88.

135. Sobre això, des del punt de vista del dret comparat i de la política jurídica, ZIMMERMANN, «...ut sit finis litium?...», p. 856.

136. I sí que pot fer-ho basant-se en d'altres motius: STAUDINGER i PETERS, *Kommentar zum BGB*, § 222, núm. 35.

137. Vegeu, des del punt de vista del dret comparat, ZIMMERMANN, *Comparative Foundations...*, p. 73 i 154-155; DANCO, *Die Perspektiven...*, p. 49 i seg.

138. PETERS i ZIMMERMANN, «Verjährungsfristen», p. 266; Peter BYDLINSKI, «Die Aufrechnung mit verjährten Forderungen: Wirklich kein Änderungsbedarf?», AcP, 196 (1996), p. 293 i seg.; ZIMMERMANN, *Comparative Foundations...*, p. 36 i seg. Vegeu una visió comparada de la compensació de crèdits prescrits a DANCO, *Die Perspektiven...*, p. 51 i seg.

139. Vegeu Pascal PICHONNAZ, *La Compensation: Analyse historique et comparative des modes de compenser non conventionnels*, Friburg, 2001, § 33 i seg.; Reinhard ZIMMERMANN, «Europa und das römische Recht», AcP, 202 (2002), p. 261 i seg.

a la declaració de compensació només efectes *ex nunc*.¹⁴⁰ Els PECL, que es limiten al dret d'obligacions, no contenen cap previsió sobre les pretensions amb garantia real.¹⁴¹ La nova norma del BGB (§ 216) es correspon en el seu contingut amb el derogat § 223 BGB i assumeix (paràgraf II.2) la jurisprudència dominant, que aplicava el § 223 també a la reserva de domini.¹⁴² No obstant això, s'havien expressat dubtes sobre la valoració de política jurídica de la regulació continguda ara en el § 216 BGB.¹⁴³

17. ELS PACTES RELATIUS A LA PRESCRIPCIÓ

La qüestió sobre l'admissibilitat dels acords relatius a la prescripció, la tracta el § 202 BGB de manera sistemàticament equivocada¹⁴⁴ i sota una rúbrica que porta a la confusió.¹⁴⁵ Igual com l'article 17:116 PECL, el § 202 BGB estableix trenta anys com a límit a l'allargament negocial de la prescripció. Per contra, i a diferència de l'article 17:116 PECL, el precepte no conté cap límit per a la reducció del termini de prescripció. Cal preferir clarament la regulació ale-

140. El precepte proposat diu: «Set-off discharges the obligations, as far as they are co-extensive, as from the time of notice.» Vegeu, a més, ZIMMERMANN, *Comparative Foundations...*, p. 160-161.

141. Vegeu una visió comparada del destí de les garanties reals accessòries a DANCO, *Die Perspektiven...*, p. 55 i seg.

142. Vegeu PALANDT i HEINRICH, *Bürgerliches Gesetzbuch*, § 223, núm. 8.

143. Mathias HABERSACK, «Diskussionsbeitrag», a ERNST i ZIMMERMANN, *Zivilrechtswissenschaft*, p. 427; MANSEL, «Die Reform» (Fn. 37), p. 402 (amb més indicacions) i 427; ZIMMERMANN, LEENEN, MANSEL i ERNST, «Finis Litium?», p. 697-698. En canvi, el § 218 BGB del projecte del Govern (sobre el qual opinen críticament ZIMMERMANN, LEENEN, MANSEL i ERNST, «Finis Litium?», p. 689, nota 67; Rolf KNÜTEL, «Zur Schuldrechtsreform», NJW (2001), p. 2519) va ser millorat durant la seva tramitació; cf. *Drucksache 14/7052 (vide supra, nota 20)*, p. 182. Aquesta problemàtica no es planteja en aquells ordenaments en què, com l'austriac, les facultats de configuració jurídica estan sotmeses a la prescripció; vegeu § 933 ABGB, Helmut KOZIOL, a ERNST i ZIMMERMANN, *Zivilrechtswissenschaft*, p. 428, i BYDLINSKI, «Die geplante Modernisierung», p. 383-384.

144. El § 202 BGB es troba al final d'un nou títol I («Objecte i duració de la prescripció»). D'aquesta manera, sembla que comprèn tant la facilitació de la prescripció (condicionant una causa de suspensió o modificant convencionalment el mecanisme de la prescripció) com l'allargament del termini.

145. El nou dret admet amb molta amplitud els pactes relatius a la prescripció, sobretot en comparació amb el dret derogat. Per això la rúbrica «Inadmissibilitat dels pactes relatius a la prescripció» és poc apropiada. En canvi, l'encapçalament no oficial del § 225 era «Pactes relatius a la prescripció».

manya.¹⁴⁶ El fet que segons els PECL no es pugui pactar un termini de sis mesos de prescripció en matèria d'incompliment de les obligacions, sembla una limitació excessiva de l'autonomia privada, sobretot quan es pensa que l'article 17:116 afecta també pactes individuals en els quals no intervé cap consumidor. En qualsevol cas, el límit anual establert en els PECL pot ser eludit fàcilment per les parts.¹⁴⁷

18. CONCLUSIONS

El resultat és, en conjunt, desil·lusionador. La nova regulació alemanya de la prescripció és certament millor que la vella i força millor que la que es contenia en el Projecte de discussió. Tanmateix, és això suficient per a un projecte de reforma tan cabdal i ambiciós? En matèria de prescripció, es tractava de desenvolupar el sistema escollit de manera conseqüent i harmoniosa, la qual cosa no ha succeït. Al llarg de la primera meitat de l'any 2001 es van succeir un seguit de projectes, cadascun d'ells amb novetats, i fins i tot en relació amb el projecte del Govern de maig de 2001 el dret vigent conté modificacions substancials. En molts aspectes això ha suposat millores, però en romanen encara d'essencials que són criticables; per consegüent, es pot preveure que la regulació alemanya de la prescripció seguirà en moviment.¹⁴⁸ La jurisprudència i la doctrina trobaran en aquesta un centre d'activitats per a la seva fantasia constructiva, sia seguint en part les construccions desenvolupades sota la vigència del dret derogat, sia ocupant-se de problemes nous de delimitació. La reforma es pot considerar «europea», perquè el nou dret alemany i els Principis de dret contractual euro-

146. Comparatiu i amb reflexions de política legislativa, ZIMMERMANN, *Comparative Foundations...*, p. 162 i seg.; cf. també PIEKENBROK, «Reform», p. 334-335. De manera diferent, pel que fa als contractes de consum, WILLINGMANN, «Reform», p. 32.

147. STAUDINGER i PETERS, *Kommentar zum BGB*, § 255, núm. 2, observava sobre el § 225 BGB (derogat) que l'allargament convencional de la prescripció «no topa amb cap obstacle invencible». El mateix val, *mutatis mutandis*, per a un escurçament convencional de la prescripció.

148. Un altre exemple, encara no esmentat: amb la Llei de reforma del contracte d'arrendament va entrar en vigor el dia 1 de setembre de 2001 la norma prescriptiva del § 548 BGB. Pel que fa al seu contingut, segueix essencialment el derogat § 558 BGB, tot referint-se a la «prescripció de les pretensions compensatòries i del dret de retorn» (rúbrica oficial). Solament és nou el seu paràgraf III, que ha estat al seu torn derogat per una indicació del Bundesrat (*Drucksache* 14/6857, p. 35, vegeu *supra* nota 19). Això fa preveure que el § 548 BGB (com el seu antecedent, el § 558: PETERS i ZIMMERMANN, «Verjährungsfristen», p. 224; PALANDT i WEIDENKAFF, *Bürgerliches Gesetzbuch*, § 558, núm. 7) serà aplicat analògicament per la jurisprudència a pretensions en què concorrin les mateixes circumstàncies.

peu beuen del mateix sistema. En general, la regulació alemanya té punts febles, i només ocasionalment el dret alemany surt més ben parat de la comparació. És una llàstima que el legislador alemany no s'hagi pres el temps necessari per a confrontar les crítiques que ha rebut i per a fonamentar extensament les solucions escollides.¹⁴⁹ Per consegüent, s'afebleix decisivament la seva capacitat d'influir internacionalment, ja que només els arguments millors són capaços.¹⁵⁰

149. Malgrat que el Projecte, segons l'opinió del seu autor, segueix «àmpliament el model de regulació de la prescripció dels Principis de dret contractual europeu [...] que s'han donat a conèixer el febrer de 2001» (*Drucksache* 14/7052, p. 178, vegeu *supra* nota 20). També la motivació del projecte del Govern (*Drucksache* 14/7052, p. 96, vegeu *supra* nota 20). És evident que en la motivació de detall els Principis han estat obviats.

150. En el mateix sentit, MANSEL, «Die Reform», p. 409: «Nur wenn solche Abweichungen [vom europäischen Standard] in argumentativer Auseinandersetzung [...] erfolgen, vermag die deutsche Gesetzeslösung sich als qualifizierte Stimme im europäischen Diskussionsprozess zu etablieren.»

ANNEX. REGULACIÓ DE LA PRESCRIPCIÓ EN EL CODI CIVIL ALEMANY I EN ELS PRINCIPIS DE DRET CONTRACTUAL EUROPEU¹⁵¹

A) CODI CIVIL ALEMANY

CAPÍTOL 5. PRESCRIPCIÓ

Títol 1. *Objecte i durada de la prescripció*

§ 194. **Objecte de la prescripció**

1. El dret a exigir d'un altre el compliment d'una acció o omissió (pretensió) està sotmès a prescripció.
2. Les pretensions que deriven d'una relació de dret de família no estan sotmeses a prescripció, sempre que s'adrecin a l'establiment de la relació en el futur.

§ 195. **Termini general de prescripció**

El termini general de prescripció és de tres anys.

§ 196. **Termini de prescripció per drets sobre un immoble**

Les pretensions relatives a la transmissió de la propietat sobre un immoble, a l'establiment, la transmissió o l'extinció d'un dret sobre un immoble, o a la modificació del contingut d'un d'aquests drets, així com les pretensions relatives a la contraprestació, prescriuen al cap de deu anys.

§ 197. **Termini de prescripció de trenta anys**

1. Al cap de trenta anys prescriuen, si no s'estableix una altra cosa:
 1. Les pretensions de restitució de la propietat i altres drets reals.
 2. Les pretensions de dret de família i successions.
 3. Les pretensions establertes per sentència ferma.
 4. Les pretensions que resulten d'una transacció executable o d'un document executable.
 5. Les pretensions que, mitjançant el seu reconeixement en un procediment d'insolvència, han esdevingut executables.

151. Traducció d'Antoni Vaquer Aloy, Albert Lamarca Marquès, professor titular de dret civil a la Universitat Pompeu Fabra, i el doctor Jochen Beckmann, advocat.

2. Si les pretensions del paràgraf 1 número 2 tenen per contingut prestacions periòdiques o prestacions d'aliments i les de l'apartat 1 números 3 a 5 tenen per contingut prestacions periòdiques que venceran en el futur, regeix, en lloc del termini de prescripció de trenta anys, el termini de prescripció general.

§ 198. Prescripció en cas de successió

Si una cosa en relació amb la qual hi ha una pretensió de dret real, passa a la possessió d'un tercer per successió de drets, el temps transcorregut durant la possessió del posseïdor anterior s'inclou en el còmput de la prescripció en favor del successor.

§ 199. Inici del termini general de prescripció i terminis màxims

1. El termini general de prescripció comença amb la fi de l'any en què:
 1. La pretensió ha nascut.
 2. El creditor ha tingut coneixement de les circumstàncies que fonamenten la pretensió i de la persona del deutor, o bé n'hauria haver tingut coneixement sense negligència greu.
2. Les pretensions indemnitzatòries que deriven d'una lesió a la vida, a la integritat corporal, a la salut o a la llibertat, prescriuen, sense prendre en consideració el seu naixement ni el seu coneixement o el desconeixement greument negligent, al cap de trenta anys de l'actuació, la violació d'un deure o qualsevol altra circumstància que hagi donat lloc a l'esdeveniment danyós.
3. Les altres pretensions indemnitzatòries prescriuen:
 1. Sense prendre en consideració el seu coneixement o el desconeixement greument negligent al cap de deu anys del seu naixement.
 2. Sense prendre en consideració el seu naixement, coneixement o desconeixement greument negligent al cap de trenta anys de l'actuació, la violació d'un deure o qualsevol altra circumstància que hagi donat lloc a l'esdeveniment danyós. És preferent el termini que acaba primer.
4. Les altres pretensions no indemnitzatòries prescriuen al cap de deu anys del seu naixement, sense prendre en consideració el seu coneixement o desconeixement greument negligent.
5. Si la pretensió té per objecte una omissió, en comptes del seu naixement regeix la seva contravenció.

§ 200. Inici d'altres terminis de prescripció

El termini de prescripció d'altres pretensions que no estan sotmeses al termini general, comença amb el naixement de la pretensió, sempre que no estigui determinat un altre moment d'inici de la prescripció. El § 199 apartat 5 s'aplica analògicament.

§ 201. Inici del termini de prescripció per a pretensions determinades judicialment

La prescripció dels tipus de pretensions indicades en el § 197 apartat 1 números 3 a 5 comença amb la fermesa de la decisió, l'establiment del títol executiu o la declaració en un procediment concursal, però no abans del naixement de la pretensió. El § 199 apartat 5 s'aplica analògicament.

§ 202. Inadmissibilitat de pactes sobre la prescripció

1. La prescripció per a la responsabilitat per dol no pot reduir-se anticipadament mitjançant un negoci jurídic.

2. La prescripció amb un termini superior a trenta anys a partir de la data legal d'inici del seu còmput no pot allargar-se mitjançant un negoci jurídic.

Títol 2. *Suspensió de la prescripció, suspensió del venciment i nou inici de la prescripció*

§ 203. Suspensió de la prescripció per negociacions

Si entre el deutor i el creditor hi ha negociacions pendents sobre la pretensió o sobre les circumstàncies que fonamenten aquesta, la prescripció se suspèn fins que una part rebutja continuar les negociacions. La prescripció no es dona fins passats com a mínim tres mesos des de l'acabament de la suspensió.

§ 204. Suspensió de la prescripció per exercici judicial d'un dret

1. La prescripció se suspèn per:

1. La presentació de la demanda per mitjà de la qual es reclama la prescripció, o la declaració de l'existència de la pretensió, o l'atorgament de la clàusula executiva o el pronunciament de la sentència d'execució.
2. La notificació de la demanda en el procés simplificat sobre aliments de menors.
3. La notificació d'una ordre de pagament en un procés monitori.
4. L'ordre de publicació de la sol·licitud de conciliació formulada davant d'un organisme de conciliació establert o acreditat per l'Administració de Justícia o, quan les parts intenten consensualment un acord transaccional, davant de qualsevol òrgan encarregat de la solució de controvèrsies; si la publicació s'ordena poc temps després de la presentació de la sol·licitud, la suspensió de la prescripció ja es donarà amb la sol·licitud.

5. L'al·legació de la compensació de la pretensió durant el procés.
 6. La notificació de la pendència del judici a un tercer perquè intervingui en el procés.
 7. La notificació de la sol·licitud per tramitar un procediment probatori.
 8. L'inici d'un procediment pericial pactat o l'encàrrec d'un perit en el procés d'acord amb el § 641a.
 9. La notificació de la sol·licitud d'embargament o d'una disposició o una ordre d'embargament preventiu, o, si la sol·licitud esmentada no s'ha notificat, es tindrà en compte la seva presentació, si l'ordre d'embargament, la disposició cautelar o l'embargament preventiu és notificat al deutor en el termini d'un mes des de la publicació o notificació al creditor.
 10. L'adducció de la pretensió en un procediment d'insolvència o en un procediment de distribució de béns navals.
 11. L'inici del procés arbitral.
 12. La presentació de la sol·licitud davant d'un òrgan administratiu, si l'admissibilitat de la demanda depèn de la decisió prèvia d'aquest òrgan i la demanda es presenta en el termini de tres mesos després de la resolució de la sol·licitud; el mateix regeix per a les sol·licituds presentades davant d'un tribunal o d'un dels òrgans esmentats en el número 4 i l'admissibilitat de les quals depèn de la decisió prèvia d'un òrgan administratiu.
 13. La presentació de la sol·licitud davant del tribunal superior, si aquest té competència per a determinar el tribunal competent i dins dels tres mesos següents a la resolució de la sol·licitud es presenta la demanda o es presenta la sol·licitud, per a la qual s'ha tramitat la determinació del fòrum competent.
 14. L'ordre de publicació de la primera sol·licitud per a la concessió del benefici de justícia gratuïta; si l'ordre es dona poc temps després de la presentació de la sol·licitud, la suspensió de la prescripció ja es produeix amb la presentació.
2. La suspensió prevista en l'apartat 1 finalitza al cap de sis mesos de la decisió ferma o qualsevol altra manera de finalització del procediment entaulat. Si el procés queda paralitzat per falta d'activitat de les parts, en lloc de la finalització del procés es té en compte l'últim acte processal de les parts, del tribunal o d'un altre òrgan que hagi pres part en el procés. La suspensió comença de nou si una de les parts reinicia el procés.
3. Els § 206, 210 i 211 s'apliquen analògicament als terminis de l'apartat 1 números 9, 12 i 13.

§ 205. Suspensió de la prescripció pel dret a denegar la prestació

La prescripció resta suspesa si el deutor, per mitjà d'un acord amb el creditor, està legitimat temporalment per a denegar la prestació.

§ 206. Suspensió de la prescripció per força major

La prescripció resta suspesa si, durant els últims sis mesos del termini de prescripció, el creditor està impedit per a la reclamació judicial per una força major.

§ 207. Suspensió de la prescripció per raons familiars i altres de similars

La prescripció de les pretensions entre cònjuges resta suspesa mentre duri el matrimoni. El mateix regeix per a les pretensions entre:

1. Convivents de fet mentre es mantingui la unió.
2. Pares i fills i el cònjuge d'un progenitor amb els fills d'aquest durant la minoria d'edat dels fills.
3. El tutor i el menor durant la relació de tutela.
4. El major d'edat i el tutor durant la relació de tutela.
5. El menor sotmès a curatela i el curador durant la relació de curatela.

La prescripció de les pretensions del nen enfront del defensor judicial resta suspesa durant l'exercici del càrrec.

§ 208. Suspensió de la prescripció de les pretensions derivades de la lesió a la llibertat sexual

La prescripció de les pretensions derivades de la lesió a la llibertat sexual resta suspesa fins que el creditor compleixi vint-i-un anys. Si a l'inici del còmput de la prescripció el creditor d'aquestes pretensions viu amb el deutor en una comunitat domèstica, la prescripció resta suspesa fins a la finalització de la comunitat domèstica.

§ 209. Efecte de la suspensió

El període de temps durant el qual la prescripció resta suspesa no es computa en el termini de prescripció.

§ 210. Suspensió del venciment per a les persones que no són plenament capaces d'obrar

1. Si una persona incapaç d'obrar o amb la capacitat negocial limitada està sense representant legal, la prescripció en favor o en contra seu no es produeix fins sis mesos després del moment en què la persona té la plena capacitat d'obrar o bé es posa remei al defecte de representació. Si el termini de prescripció

és inferior a sis mesos, regeix el període de temps determinat per a la prescripció en lloc dels sis mesos.

2. L'apartat 1 no s'aplica si la persona amb capacitat negocial limitada té capacitat processal.

§ 211. Suspensió del venciment en supòsits de successió hereditària

La prescripció d'una pretensió que pertany a una herència o que es dirigeix contra aquesta no es produeix abans del transcurs de sis mesos des del moment en què els hereus han acceptat l'herència, des de l'obertura del procés d'insolvència sobre els béns relictos o des que es pot reclamar la pretensió per un representant o contra un representant. Si el termini de prescripció és inferior a sis mesos, regeix el període de temps determinat per a la prescripció en lloc dels sis mesos.

§ 212. Nou començament de la prescripció

1. La prescripció comença de nou si:

1. El deutor reconeix la pretensió enfront del creditor mitjançant el pagament a compte, el pagament d'interessos, la prestació de garantia o de qualsevol altra manera.
2. S'inicia o se sol·licita un procediment judicial o administratiu d'execució forçosa.

2. El nou començament de la prescripció com a conseqüència d'un procediment d'execució forçosa es té per no succeït si el procediment decau a sol·licitud del creditor o per falta dels pressupòsits legals.

3. El nou començament de la prescripció com a conseqüència de la sol·licitud d'un procediment d'execució forçosa es té per no succeït si la sol·licitud no s'admet o es retira abans de l'inici del procediment d'execució forçosa o bé si l'execució admesa decau d'acord amb l'apartat 2.

§ 213. Suspensió de la prescripció, suspensió del venciment i nou començament de la prescripció per a altres pretensions

La suspensió de la prescripció, la suspensió del venciment i el nou començament de la prescripció també regeixen per a les pretensions que, per la mateixa causa, es donen alternativament amb la pretensió o en lloc seu.

Títol 3. Conseqüències jurídiques de la prescripció

§ 214. Efecte de la prescripció

1. Amb el venciment de la prescripció, el deutor està legitimat per a denegar la prestació.

2. La restitució del que s'ha prestat en compliment d'una pretensió prescrita no es pot reclamar encara que s'hagi prestat ignorant la prescripció. El mateix regeix per a un reconeixement contractual i per a la prestació de garantia per part del deutor.

§ 215. Compensació i dret de retenció un cop transcorreguda la prescripció

La prescripció no exclou la compensació ni l'exercici d'un dret de retenció si la pretensió encara no estava prescrita en el moment en què per primera vegada podia compensar-se o denegar-se la prestació.

§ 216. Efecte de la prescripció de les pretensions garantides

1. La prescripció d'una pretensió sobre la qual hi ha una hipoteca, una hipoteca naval o un dret de penyora, no impedeix al creditor buscar la seva satisfacció sobre la cosa gravada.

2. Si per a garantir una pretensió s'ha transmès un dret, no se'n pot exigir la restitució per causa de la prescripció de la pretensió. Si hi ha hagut reserva de domini, pot produir-se la resolució del contracte si la pretensió garantida està prescrita.

3. Els apartats 1 i 2 no s'apliquen a la prescripció de pretensions sobre interessos ni d'altres prestacions periòdiques.

§ 217. Prescripció de prestacions accessòries

Amb la prescripció de la pretensió principal prescriuen la pretensió o les prestacions accessòries que en depenen, també en el cas que la prescripció especial que regeixi aquesta pretensió encara no hagi transcorregut.

§ 218. Ineficàcia de la resolució contractual

1. La resolució per incompliment de la prestació o per falta de compliment conforme al contracte és ineficaç si la pretensió relativa al compliment de la prestació o a la correcció del compliment està prescrita i el deutor l'al·lega. Regeix la mateixa regla si el deutor, d'acord amb els § 275 (apartats 1 a 3), 439 (apartat 3) o 635 (apartat 3), no ha de complir la prestació i la pretensió relativa al compliment o a la correcció del compliment estigués prescrita. El § 216 (apartat 2, frase 2) roman intacte.

2. El § 214 (apartat 2) s'aplica analògicament.

§§ 219 a 225 (derogats)

§ 438. Prescripció de les accions per defectes ocults

1. Les pretensions del § 437.1 i 3 prescriuen:

1. Al cap de trenta anys, si el defecte consisteix:
 - a) En el dret real d'un tercer sobre la cosa venuda en virtut del qual pot exigir-ne la restitució.
 - b) En qualsevol altre dret inscrit en el Registre de la Propietat.
 2. Al cap de cinc anys:
 - a) En el cas d'una construcció.
 - b) En el cas d'una cosa que, d'acord amb el seu ús normal, s'hagi utilitzat en una construcció i hagi estat la causa del defecte.
 3. Altrament, en dos anys.
2. En el cas d'immobles, la prescripció comença amb la tradició; en altres casos, amb el lliurament de la cosa.
3. Si el venedor amaga el defecte amb mala fe, l'aplicació dels paràgrafs 1.2, 1.3 i 2 s'exclou i s'aplica el termini ordinari de prescripció. Tanmateix, en el supòsit de les accions del paràgraf 1.2, la prescripció no té lloc abans de l'expiració del termini que s'estableix en aquest paràgraf.
4. El § 218 s'aplica a la facultat de resoldre que es conté en el § 437. Encara que la resolució sigui ineficaç en virtut del § 218.1, el comprador pot refusar pagar el preu, en la mesura que la resolució el legitimaria per a fer-ho. Si fa ús d'aquesta facultat, el venedor pot resoldre el contracte.
5. El § 218 i la darrera frase del paràgraf anterior són aplicables analògicament a la facultat de reduir el preu.

§ 634a. Prescripció de les accions per defectes ocults

1. Les pretensions del § 364.1, 2 i 4 prescriuen:
 1. Les del segon paràgraf, en el termini de dos anys en els casos d'una obra el resultat de la qual sigui la producció, el manteniment o la modificació d'una cosa o els serveis de planificació o control necessaris.
 2. En el termini de cinc anys en el cas d'una construcció o una obra el resultat de la qual consisteixi en la planificació o el control necessaris per a aquella.
 3. Altrament, en el període ordinari de prescripció.
2. En els casos dels paràgrafs 1 i 2, la prescripció comença amb la recepció.
3. Si el contractista amaga el defecte amb mala fe, s'exclou l'aplicació dels paràgrafs 1.1, 1.2 i 2 i les accions prescriuen en el termini ordinari. Tanmateix, en el supòsit de les accions del paràgraf 1.2, la prescripció no té lloc abans de l'expiració del termini que s'estableix en aquest paràgraf.
4. El § 218 s'aplica a la facultat de resoldre que es conté en el § 437. Encara que la resolució sigui ineficaç en virtut del § 218.1, el comprador pot refusar

pagar el preu, en la mesura que la resolució el legitimaria per a fer-ho. Si fa ús d'aquesta facultat, el venedor pot resoldre el contracte.

5. El § 218 i la darrera frase del paràgraf anterior són aplicables analògicament a la facultat de reduir el preu.

B) PRINCIPIIS DE DRET CONTRACTUAL EUROPEU

CAPÍTOL 14. PRESCRIPCIÓ

Secció 1. *Disposició general*

Art. 14:101. Objecte de la prescripció

L'acció per a exigir el compliment d'una obligació està sotmesa a la prescripció pel transcurs del temps, d'acord amb aquests principis.

Secció 2. *Els terminis de la prescripció i llur inici*

Art. 14:201. Termini general

El termini general de prescripció és de tres anys.

Art. 14:202. Prescripció d'una pretensió establerta mitjançant un procediment judicial

1. El termini de prescripció d'una pretensió establerta mitjançant una sentència és de deu anys.

2. Això mateix val per a una pretensió que ha estat establerta mitjançant un laude arbitral o qualsevol altre títol que sigui executable com una sentència.

Art. 14:203. Inici de la prescripció

1. La prescripció comença en el moment en què el deutor ha de realitzar la seva prestació; en el cas d'una pretensió d'indemnització per danys, comença amb l'acte en què es basa la pretensió.

2. Si el deutor està obligat a una actuació o a una omissió duradora, la prescripció comença amb cada violació d'aquest deure.

3. La prescripció, d'acord amb l'article 17:103, comença en el moment en què la sentència o el laude arbitral han adquirit fermesa, o bé els altres títols són executables, però no abans que el deutor hagi de realitzar la seva prestació.

Secció 3. *Allargament del termini*

Art. 14:301. Suspensió per desconeixement

El transcurs del termini de prescripció resta suspès mentre el creditor desconeix i no pot raonablement conèixer:

- a) La persona del seu deutor.
- b) Les circumstàncies en què es basa la seva pretensió, inclòs el tipus de danys per al cas d'una acció d'indemnització.

Art. 14:302. Suspensió en cas de judici o d'altres procediments

1. El transcurs del termini de prescripció resta suspès a partir del moment en què s'inicia un procediment judicial sobre la pretensió.

2. La suspensió dura fins que es dicta una resolució ferma sobre la pretensió o bé el litigi es resol d'una altra manera.

3. Aquestes disposicions s'apliquen analògicament als procediments judicials i als altres tipus de procediments que s'iniciïn per a l'obtenció d'una resolució que sigui executiva com una sentència.

Art. 14:303. Suspensió per una causa d'impediment fora de l'àmbit d'influència del creditor

El transcurs del termini de prescripció resta suspès mentre el creditor no pot fer valer la seva pretensió per causa d'un impediment que està fora del seu àmbit d'influència i que no es pot esperar de manera raonable que l'eviti o el superi.

El paràgraf 1 només s'aplica si el motiu d'impediment apareix o es manté dins dels darrers sis mesos del termini de prescripció.

Art. 14:304. Suspensió del venciment del termini per negociacions

Si les parts negocien sobre la pretensió o sobre les circumstàncies de les quals pot resultar una pretensió, el termini prescriptiu no venç fins un any després del moment en què s'ha produït la darrera declaració en el marc d'aquestes negociacions.

Art. 14:305. Suspensió del venciment del termini per falta de capacitat negocial

1. Si una persona sense capacitat negocial o bé amb aquesta capacitat limitada no té representant, la prescripció no té lloc ni a favor ni en contra seu fins un any després del moment en què la persona deixi de tenir limitada la seva capacitat negocial o bé se li designi un representant.

2. El període de prescripció de les pretensions entre una persona sense capacitat negocial o bé amb aquesta capacitat limitada i el seu representant, no venç fins un any després del moment en què la persona deixi de tenir limitada la seva capacitat negocial o bé se li designi un nou representant.

Art. 14:306. Suspensió del venciment del termini per successió

Si han mort el creditor o el deutor, el període de prescripció d'una pretensió que pertany a l'herència del creditor o s'adreça contra l'herència del deutor, no venç fins que no transcorre un any des que la pretensió es pot fer valer per o contra l'hereu o qui representi de l'herència.

Art. 14:307. Durada màxima de l'allargament de la prescripció

El termini de prescripció no pot ser allargat, per les causes de suspensió o de suspensió del venciment del termini previstes en aquests principis, més enllà de deu anys; en el cas de les pretensions derivades de la lesió de béns de la personalitat, el termini màxim és de trenta anys. Això no val per a la causa de suspensió de l'article 14:302.

Secció 4. Nou inici de la prescripció

Art. 14:401. Nou inici per reconeixement

1. Si el deutor reconeix la pretensió enfront del creditor amb un pagament parcial o d'interessos, la prestació d'una garantia o de qualsevol altra manera, la prescripció comença de nou.

2. El nou termini de prescripció és el termini general, amb independència que la pretensió originària estigués sotmesa al termini general o al termini desenal de l'article 14:202. En aquest darrer cas, però, aquest article no escurça el període de deu anys.

Art. 14:402. Nou inici de la prescripció en cas d'execució forçosa

El termini de deu anys de l'article 14:202 comença a córrer de nou a cada intent raonable d'execució forçosa que porti a terme el creditor.

Secció 5. Eficàcia de la prescripció

Art. 14:501. Eficàcia general

1. Un cop transcorregut el termini de prescripció, el deutor està legitimat per a refusar la realització de la prestació.

2. No es pot exigir la restitució d'allò que es va lliurar en compliment d'una obligació només pel fet que havia transcorregut el termini de prescripció de la pretensió.

Art. 14:502. Prescripció de les prestacions accessòries

El termini de prescripció de les pretensions sobre interessos i de les altres prestacions accessòries no pot expirar més tard que el de la pretensió principal.

Art. 14:503. Eficàcia sobre la compensació

Malgrat l'expiració del termini de prescripció, el deute pot ser compensat, llevat que el deutor hagi oposat abans l'excepció de la prescripció o bé que la oposi dins dels dos mesos següents a la recepció de la declaració de compensació.

Secció 6. *Modificació convencional*

Art. 14:601. Pactes sobre la prescripció

1. Les parts poden alterar convencionalment els pressupòsits de la prescripció, especialment mitjançant l'allargament o l'escurçament dels terminis de prescripció.

2. No obstant això, el termini de prescripció no pot ser escurçat a menys d'un any ni tampoc pot ser allargat a més de trenta anys a comptar des del moment de l'inici de la prescripció establert en l'article 14:203.